

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2261
2,90€ | 15 GENER 2023

Maria Langarica

Francesc celebrant la missa exequial.

Comiat i agraïment a Benet XVI

El papa Francesc presideix un funeral inèdit
i auster en memòria del Pontífex emèrit

P 3 i 8-12

Maria Langarica

El cerimonier i el secretari personal de Benet XVI al costat del fèretre.

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel

amb Mercè Raga i Pol Marsà
Cada dia de 8 h a 14 h

www.radioestel.cat

SEGUEIX-NOS

Download on the
App Store

BAIXA A
Google Play

Gràcies, Benet XVI

El 7 de novembre del 2010 vam viure el fet històric de la dedicació de la basílica de la Sagrada Família. Responent a la invitació del cardenal Lluís Martínez Sistach, aleshores arquebisbe de Barcelona, el mateix papa Benet XVI va presidir la celebració.

Per al Pontífex teòleg, amant de la cultura i la Bellesa, home de diàleg i conversa intel·lectual, potenciador de l'experiència de l'Atri dels Gentils, consagrar una catedral a l'inici del segle XXI en l'Europa de la secularització devia ser un fet únic. Tant és així que tots servem en el record la seva mirada enlairant-se al bosc espiritual somiat pel geni d'Antoni Gaudí. El cardenal Lluís Martínez Sistach, quan ho recorda, sempre fa avinents aquelles paraules que aleshores li va expressar Benet XVI: «De la celebració d'aquest matí m'ha quedat un record inesborrable.»

En l'homilia, Benet XVI va destacar que en una època en què l'home pretén edificar la seva vida d'esquena a Déu, com si no tingués res a dir-li, ens mostra que Déu és la veritable mesura de l'home. Que el secret de l'autèntica originalitat rau, com deia ell, a tornar a l'origen, que és Déu.

L'escriptor portuguès Gabriel Magalhães ha dit en més d'una ocasió que el pontificat del papa Benet XVI va ser una oportunitat perduda per a Europa. Joseph Ratzinger, el Papa alemany, hauria tingut la missió de recentrar el nostre continent malmès d'espiritualitat i de valors morals i religiosos. Segons Magalhães, tenim una vella Europa obsessionada pel consumisme, el culte al cos, el gaudi a fons de cada moment, que no provoquen més que angoixa, ansietat i defici. En aquest sentit, Benet XVI va ser una invitació a Europa a recuperar la

fe amb una gran energia cultural i espiritual, donant-se les mans l'una a l'altra.

Malauradament, l'edat avançada i problemes de gran magnitud com la pederàstia o la corrupció econòmica van interrompre de forma sorprenent i precipitada el seu pontificat. L'11 de febrer del 2013 va anunciar la seva renúncia, tot un signe d'humilitat.

I, no obstant això, l'esperança és ben viva. En un article que hem publicat en el número especial del diumenge passat, el mateix Gabriel Magalhães destaca que «Ratzinger va contribuir d'una forma decisiva perquè es formés al nostre continent això que podríem dir-ne un "romanent d'Europa": un ampli grup de persones que es manté fidel i actiu enmig de les dificultats més grans i que ens il·lumina i acompanya a tots. De fet, el papa Francesc no ha deixat de regar aquest gra de mostassa que Benet XVI va sembrar.»

En aquesta esperança per a Europa els catalans comptem amb el simbolisme de la basílica de la Sagrada Família, que a cavall de tres segles continua aixecant-se i enlairant-se al bell mig d'una ciutat i d'un país que ha d'aprendre a recuperar els seus fonaments.

Des de *Catalunya Cristiana* mostrem el nostre agraïment i reconeixement pel pontificat de Benet XVI, i preguem perquè continuï donant molts fruits. Prenguem-nos seriosament el missatge que ens va deixar en visitar Barcelona: «Demano a Déu que en aquesta terra catalana es multipliquin i es consolidin nous testimonis de santedat, que prestin al món el gran servei que l'Església pot fer i ha de fer a la humanitat: ser icona de la bellesa divina, flama ardent de caritat, perquè el món cregui en aquell que Déu ha enviat.»

Contingut

-
- 03**
Editorial
 - 05**
La setmana
 - 06**
Opinió
 - 08**
En primer pla
 - 13**
Vida eclesial
 - 22**
Anàlisi
 - 26**
Reportatge
 - 30**
Carta dominical
 - 32**
Bíblia
 - 34**
Litúrgia
 - 36**
In memoriam
 - 38**
Cultura
 - 46**
Agenda
 - 47**
Des del carrer

Josep M. Rambla, jesuïta i teòleg

PÀGINA 14-16

18-19
La pastoral juvenil

Música en la vellesa dels músics

PÀGINA 26-29

Mossèn Fabró, in memoriam

PÀGINA 38-39

36-37
Álvaro Lobo, sj,
és autor del llibre «Soltar lastre»

La setmana en tuits

ELISABETTA PIQUÉ
@BETTAPIQUE

Corresponsal de «La Nación»
al Vaticà

Últim i tercer dia de capella ardent de Benet XVI, papa emèrit, per la qual han passat més de 150.000 persones... Finalment, un dia de sol. Demà, funeral solemne que presidirà el papa Francesc a la plaça de Sant Pere

JAVIER MARTÍNEZ-BROCAL
@JAVIERMBROCAL

Corresponsal d'«ABC» al Vaticà

Dins del fèretre es deixen les medalles del pontificat: 7 d'or segons el nombre d'anys, 10 de plata segons els mesos i 9 de bronze segons els dies

XAVIER PAGÈS CORELLA
@XPAGESCORELLA

Compositor

Us imagineu tenir la partitura d'una gran obra musical del passat però no poder saber com sona? Una cosa semblant és el que passa amb el manuscrit de Voynich, un dels misteris més grans de la història. Tot indica que podria tractar-se d'un compendi de coneixement general del segle XV (incloent botànica, medicina, astrologia, etc.) però, malgrat els nombrosos intents, ningú no ha estat capaç de desxifrar la llengua en què està escrit (que han batejat com a Voynichès)

DAVID VALLS
@DVBOTET

Lingüista

Soc al parc i una mare crida la seva filla petita: Aloma! He estat a punt de preguntar-li si era filòloga, la mare

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Papa «savi i senzill»

«Savi i senzill» han estat els adjectius més utilitzats per les persones que han parlat de Benet XVI durant tota la nostra programació entre el 31 de desembre, dia de la seva mort, i el 7 de gener durant el funeral diocesà de Barcelona a la basílica de la Sagrada Família. L'emissió més important d'aquests dies va ser la missa exequial del 5 de gener al Vaticà, presidida pel papa Francesc i concelebrada per nombrosos bisbes i sacerdots, entre ells el cardenal Joan Josep Omella.

Entre les personalitats que han passat pels nostres micròfons, el cardenal Lluís Martínez Sistach va reviure el 3 de gener la històrica estada de Benet XVI a Barcelona els dies 6 i 7 de novembre de 2010. L'arquebisbe emèrit va recordar que «sobretot va ser una visita pastoral a l'arxidiòcesi, que es va projectar a tot el món gràcies als mitjans de comunicació». A més, van valorar la figura de Benet XVI l'arquebisbe Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, i els bisbes Agustí Cortés (Sant Feliu de Llobregat), Salvador Giménez (Lleida) i Francesc Conesa (Solsona).

Zoom

EDUARD BRUFAU

Pixabay

El mes de desembre van morir al conjunt de l'Estat 8 dones a mans de la seva parella, una de les xifres més altes dels darrers anys. D'aquesta manera, el 2022 s'ha tancat amb la tràgica xifra de 46 assassinats, 12 d'ells a Catalunya. El papa Francesc ha denunciat diverses vegades la violència contra la dona i ha convidat els homes a depurar la vivència de l'amor conjugal: «La prepotència du a una degeneració de l'amor, a abusar dels altres, a fer patir la persona estimada.»

L'efemèride de la setmana

17 de gener del 1959: mor a Barcelona el folklorista Joan Amades i Relats

MIRADA AL MÓN

FERNANDO CORDERO MORALES

Membre de la Comissió de Comunicació del Sínode (Roma)

L'Evangelí i Pigem

Estic convençut que tendir ponts i fomentar diàlegs és una tasca que no podem defugir i que, de vegades, esdevé inspiració i provoca alegria. És el que em va passar amb el filòsof i escriptor Jordi Pigem. Després d'una llarga conversa sobre el seu llibre *Pandèmia i postveritat*, em vaig interessar per la seva valoració de l'Evangelí. Amb convicció em va respondre: «És una de les grandíssimes fonts d'inspiració per a l'ésser humà d'avui dia. La Bhagavad Gita hindú també és una font d'inspiració que pot ser ben vàlida.»

Per al filòsof Pigem, l'Evangelí conté un conjunt de veritats que estan molt per sobre de coses que se'ns transmeten actualment. Em

va convidar que ens fixéssim en els lliris del camp i en els ocells (cf. Mt 6,25-31), que no es preocupen i participen de la gràcia de l'existència. «En l'Evangelí trobem els valors que necessitem avui dia: ser fidels a allò que veus com la veritat.» Reconeixia que hi ha un eclipsi en la veritat. Res no és veritable i, per tant, tot està permès. D'aquí que l'Evangelí sigui per a ell una crida a ser coherents amb la veritat, a la valentia i a actuar des del cor més que no pas des de la ment calculadora. Em va impressionar la seva convicció: «L'Evangelí és més valuós que tots els ensenyaments transhumanistes plegats i que tots els miratges que ens arriben.»

Em va agradar el respecte que manifesta per l'Evangelí i la seva

honradesa: «L'Evangelí reproduceix la llum d'una manera i els textos hinduïstes i budistes d'una altra. En la mesura en què passem pel prisma d'aquest ensenyament té un color i una consistència determinada.» Pigem anima a no engegar a rodar el cos d'ensenyaments de l'Evangelí. D'aquí que, amb humor i estupefacció, quedi sorprès de la invitació del Fòrum Econòmic Mundial de passar d'un món d'abans del Coronavirus (aC) a després del Coronavirus (dC). Continuem buscant plegats la Llum.

Pigem anima a no engegar a rodar el cos d'ensenyaments de l'Evangelí

MONTserrat MARTÍNEZ

Esposa de diaca. Llicenciada en Teologia

LA SAL DE LA TERRA

Funcions del diaca, identitat i espiritualitat

La missió de l'Església ve donada pel mateix Crist ressuscitat als apòstols (Mt 28,16-19; Mc 16,15-18). Pel Baptisme, els fidels batejats participen de la missió de l'Església, que és la missió del Crist, profeta, sacerdot i rei. La missió salvífica del Crist s'articula en l'Església al voltant del triple *munus*, és a dir, de les funcions d'ensenyar, santificar i governar, pròpies dels homes ordenats. Aquestes tres funcions constitueixen una unitat al servei de la missió de l'Església.

La constitució conciliar *Lumen gentium*, en el n. 29, expressa les funcions pròpies del diaconat entorn de la litúrgia, la Paraula i la caritat: «Pertoca al diaca administrar solemnement el baptisme, conservar i distribuir l'eucaristia, assistir

i beneir el matrimoni en nom de l'Església, portar el Viàtic als moribunds, llegir la Sagrada Escripura als fidels, instruir i exhortar el poble, presidir el culte i la pregària dels fidels, administrar els sacramentals, presidir el ritu dels funerals i de la sepultura.»

Sovint es parla del diaca en un sentit funcional, des del punt de vista del «fer»; caldria fer-ho en relació amb la seva identitat, el «ser» ministre ordenat al servei de l'Es-

Cal parlar del diaca en relació amb la seva identitat, el «ser» ministre ordenat al servei de l'Església

glésia, configurat a Crist Servidor.

Tots els cristians estan cridats a la santedat pel Baptisme; els diaques viuen la crida a la santedat des del «ser diaca», conreant les virtuts corresponents a l'espiritualitat diaconal, que és la del servei (cf. CEC 1596). Després de referir-se a les funcions pròpies dels diaques, LG 29 recorda les virtuts que han de tenir, segons la seva espiritualitat, seguint el consell de sant Policarp en la carta als Filipencs 5,2: «Misericordiosos, diligents, procedint conforme a la veritat del Senyor, que es feu servidor de tots.»

En la formació integral del diaca, la formació espiritual té un lloc important, en què destaca la pregària, especialment la de la Litúrgia de les Hores.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un model d'humilitat

El Pontífex més breu de la història contemporània, conegut com «el Papa del somriure», s'ha convertit en el cinquè Bisbe de Roma del segle XX que ha arribat als altars, com ho van fer Pius X, Joan XXIII, Pau VI i Joan Pau II. Parlem del papa Joan Pau I, que va ocupar la seu de Pere només 33 dies, entre el 26 d'agost i el 28 de setembre de 1978. El papa Francesc va presidir l'Eucaristia de la seva beatificació el diumenge 4 del setembre passat.

Segurament moltes persones recorden la imatge de Joan Pau I, somrient al balcó central de la basílica de Sant Pere, aquell migdia d'agost en què va resar el seu primer Àngelus dominical i, adreçant-se a la multitudinària audiència, va dir: «Jo no tinc la *sapientia cordis* [la saviesa del cor] del papa Joan [XXIII], ni tampoc la preparació ni la cultura del papa Pau [VI], però soc en el seu lloc, he de mirar de servir l'Església. Espero que m'ajudeu amb les vostres pregàries.»

El papa Luciani, en record i en homenatge als seus dos predecessors immediats, va escollir un nom compost per al seu pontificat: Joan Pau. Amb la seva mirada afable i el seu somriure, va aconseguir transmetre'ns la bondat del Senyor. I és que un somriure sincer té una força colossal i contagiosa que ens agermana. Una Església amb el rostre alegre, serè i somrient, ens obre el cor i ens apropa, ens predisposa al diàleg, a l'intercanvi, a cooperar, a ajudar-nos els uns als altres.

En el fons, el secret de l'ànima de Joan Pau I era la senzillesa i la humilitat. Hi ha una anècdota divertida i profètica que va tenir lloc quan, en el curs d'un acte públic a Venècia, el seu predecessor, el papa Pau VI, va apropar-se al cardenal Albino Luciani i, amb un gest amable i simpàtic, li va posar l'estola papal que portava, cosa que el va avergonyir una mica. Posteriorment, el mateix cardenal Luciani, a l'Àngelus del dia 27 d'agost, ho admetria i explicaria: «Em va fer posar vermell davant de vint mil persones.»

Joan Pau I va escollir una sola paraula com a lema del seu escut episcopal: *Humilitas*, una paraula que va tenir molt present i amb un significat real i autèntic en tots els estadis i moments de la seva vida. La humilitat no abunda gaire en la nostra societat ni tampoc en la nostra història. És una qualitat entranyable, molt valuosa, que ens apropa a Déu i als germans. Joan Pau I va ser un deixeble de Crist humil de cor. No oblidem el que diu Jesús: «Feu-vos deixebles meus, que sóc mansuet i humil de cor» (Mt 11,29).

Benvolguts germans i germanes, us convido a conèixer la vida d'aquest pontífex romà elevat als altars. Demanem a l'Esperit Sant, per intercessió del beat Joan Pau, el do de la humilitat. La humilitat és una de les virtuts que sempre cal que acompanyi la vida i les obres dels deixebles de Jesucrist.

Darrer adeu a Benet XVI

**Auster però multitudinari comiat del Papa emèrit
a la plaça de Sant Pere**

Mercè Alonso

Panoràmica de la missa exequial pel Papa emèrit.

Encara que el Comitè Provincial d'Ordre i Seguretat convocat a Roma després de la mort del Pontífex emèrit preveia que només assistissin al funeral unes 60.000 persones, diverses fonts parlen de xifres d'entre el doble i el triple. Els dies anteriors es van acomiadar del cos a la basílica de Sant Pere 200.000 persones, 6 vegades més de les 35.000 previstes inicialment.

Més de 200.000 persones van arribar a Roma d'arreu del món per mostrar els seus respectes a Benet XVI durant els tres dies que el seu cos va estar exposat a la basílica de Sant Pere. I el dia de l'enterrament, aproximadament la meitat van assistir a un funeral completament excepcional. Va ser el primer de la història en què la missa exequial d'un Papa era presidida per un altre. I el primer en més de 700 anys d'un Pontífex emèrit des de la mort el 1296 de Celestí V. «Benet, amic fidel de l'Espòs, que el teu goig sigui perfecte en sentir definitivament i per sempre la seva veu», va dir Francesc al final de l'homília en una plaça de Sant Pere plena, però amb els voltants menys col·lapsats que el 8 d'abril del 2005, quan el funeral de Joan Pau II va aplegar un

milió de persones al Vaticà, Via de la Conciliazione i molts altres carrers romans tocant a Sant Pere.

Sobre el seu predecessor, Francesc va subratllar tres trets davant dels pelegrins. Tots giraven al voltant de l'entrega. En ser Benet XVI un pontífex que es va saber retirar amb humilitat i passar a un segon pla, el Papa va elogiar-ne l'«entrega agraïda de servei al Senyor i al seu Poble, que neix per haver acollit un do totalment gratuït». També va parlar de la vida de contemplació que va dur al monestir Mater Ecclesiae des del 2013 i la seva «entrega orant que es forja i gresola silenciosament entre les cruïlles i contradiccions que el pastor ha d'afrontar». En darrer lloc, com que Benet XVI va passar deu anys esperant amb paciència la trobada amb Déu, Francesc va posar en relleu la seva «entrega sostinguda per la consolidació de l'Esperit, que l'espera sempre en la recerca apassionada per comunicar la bellesa i l'alegria de l'Evangelí».

Funeral auster

El funeral de Benet XVI va ser com el seu pontificat: auster. Abans de

morir, el Papa emèrit ho va deixar encomanat així i va demanar que només hi anessin dues delegacions oficials, una d'Itàlia i una altra d'Alemanya. L'ancià Sergio Mattarella va representar el seu país i, per part d'Alemanya, hi van assistir el president de la República Frank-Walter Steinmeier, el canceller Olaf Scholz i Markus Söder, governador de Baviera. Però no van ser ni de bon tros els únics. A part del cos diplomàtic davant de la Santa Seu, els membres del qual van ser convidats personalment a ocupar una zona de la plaça de Sant Pere a tocar de l'altar, molts altres caps d'Estat i de Govern van volar fins a Roma per estar presents en aquest comiat.

En el capítol d'autoritats polítiques, d'Espanya van venir la reina Sofia i Félix Bolaños, ministre de Presidència. De Bèlgica un altre monarca, el rei Felip. De Polònia, el seu president, Andrzej Duda. També el president de la República de Portugal i el ministre de l'Interior francès. D'Hongria va venir la seva presidenta, Katalin Novak, encara que no va ser l'única representant del país perquè el dilluns 2 de gener, quan el cos de Benet XVI es va exposar a la basílica de Sant Pere, el primer ministre Víktor Orbán es va presentar immediatament per acomiadar-se del Papa emèrit. Abans que ell només hi van arribar Mattarella i Georgia Meloni, primera ministra italiana.

Per la seva banda, Ucraïna hi va estar representada a través del bisbe Kenneth Nowakowski, que va concelebrar el funeral en representació de Sviatoslav Shevchuk, arquebisbe major de l'Església grecocatólica ucraïnesa. Cal destacar la presència de Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola; de Carlos Osoro, arquebisbe de Madrid i vicepresident de la CEE; de l'arquebisbe Joan-Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, i de Romà Casanova, bisbe de Vic, que també van concelebrar la missa exequial.

Entre els motius que expliquen la diferència d'assistència entre el funeral de Joan Pau II i el de Benet XVI, hi ha el carisma magnètic de Karol Wojtyła, el seu llarguíssim pontificat ple de moments històrics, haver estat elevat a la cate-

goria de símbol nacional pels seus compatriotes polonesos i morir en actiu, a diferència del seu successor. No obstant això, les xifres d'assistència multipliquen per molt les que inicialment va proporcionar el portaveu Bruno Frattasi durant el Comitè Provincial d'Ordre i Seguretat convocat a Roma arran de la mort del Pontífex emèrit. Les visites a la basílica de Sant Pere van ser 6 vegades més de les que va pronosticar, passant de només 35.000 a més de 200.000. I l'assistència al funeral, que Frattasi va xifrar només en 60.000 persones (una quantitat que sobrepassa qualsevol res de l'Àngelus estiuenc) es van superar amb escreix.

Pelegrins d'arreu del món

La mort de Benet XVI el matí d'un 31 de desembre va provocar que molts dels turistes que eren a Roma per celebrar la nit de Cap d'any es trobessin amb una notícia històrica que no esperaven. En preguntar-los per Benet, molts no en coneixien bé la figura, però es van acostar igualment al Vaticà moguts per la curiositat i el respecte que els suscitava un Papa amb fama de ser especialment humil i honest amb ell mateix i l'Església.

La primera preocupació que va tenir en saber la notícia la mexicana Irina, que viatjava amb els seus pares ancians, va ser si podria continuar visitant els Museus Vaticans o si estarien tancats arran del decés: «No sabem què passarà a la ciutat. És la primera vegada que mor un Papa emèrit. Aleshores no tenim ni idea de si podrem continuar visitant altres llocs. Particularment aquí a la Ciutat del Vaticà.»

D'altres sí que van venir amb devoció religiosa, com Victoria i Ivana, les dues mexicanes lligades als Legionaris de Crist. Es van asabentar de la mort de Benet XVI mentre visitaven la basílica de Sant Pere durant el seu pelegrinatge a Roma. «Tot just ens va arribar una notificació al mòbil quan vam entrar i va ser molt impactant saber que a pocs metres de nosaltres acabava de morir el papa Benet», explica Victoria. Ella i les seves amigues portaven diversos dies resant després que Francesc ho hagués encarregat als pelegrins en una

audiència general en veure com la salut de Joseph Ratzinger empitjorava a gran velocitat. «Aprofitant que som aquí anem a missa cada dia i l'encomanem pel Papa», afegia Ivana.

Per la seva part, la brasilera Edivane, filla de Nostra Senyora del Diví Amor, porta una temporada a Roma amb la seva congregació i va anar a veure el Papa en representació de les seves germanes d'altres països i els familiars que havia deixat al Brasil. «Em sento privilegiada de ser aquí. Demanem per la intercessió de Benet XVI per nosaltres per tal de ser fidels a Déu, l'Església i la Mare de Déu, com ell ho ha estat sempre.»

Però la veritable sorpresa, com de costum, va venir dels infants. En concret de Felipe Vecchi, que amb prou feines té onze anys i havia vingut a Roma amb la família argentina per esbrinar més sobre el seu cognom italià. No té cap record de Benet XVI, però tenia molta curiositat sobre què en diria el seu compatriota Francesc. «M'imagino que els romans deuen estar molt tristos. Vull escoltar el que diu el

Maria Langarica

seu secretari personal, monsenyor Georg Gänswein, a l'agència Rome Reports el 2021. Malgrat la feblesa del Papa emèrit, l'arquebisbe alemany va dir llavors que no havia passat «un sol dia en què no hagi celebrat o concelebrat la missa».

Cada dia que passava, la musculatura del tòrax del Papa emèrit era més fràgil i tenia més dificultats per respirar, però continuava sent el gran teòleg que tothom recordava. «Físicament està molt feble i fràgil, però gràcies a Déu, el cap li funciona molt bé», explicava monsenyor Gänswein. El seu secretari confessava l'estiu del 2021 que Benet XVI se suportava amb paciència ell mateix i feia broma sobre la seva feblesa, i deia: «Tots els dies començo i acabo amb el Senyor i ja veurem quant de temps dura.»

La paciència i tranquil·litat amb què Benet XVI afrontava el final de la seva vida va ser elogiada per tots els que van coincidir amb ell durant els seus darrers dies. Finalment, en una missa organitzada per la diòcesi de Roma la nit immediatament anterior a la seva mort, el cardinal Angelo De Donatis, vicari general, va recordar l'original resposta que Joseph Ratzinger va donar fa anys a un periodista que li va preguntar com es preparava per a la mort. «El que és important no és imaginar-se-la, sinó viure en la consciència que tota la vida tendeix a aquest encontre», va sentenciar llavors l'alemany.

Papa sobre Benet perquè això sí que m'interessa saber-ho», deia amb una samarreta del Barça i arraulit. Més autèntica encara va ser la Martina, una mica més petita que el Víctor, de mare també argentina i pare italià. «Em fa una mica de por veure el cos», va confessar tot amagant-se rere el braç de la seva mare.

Benet XVI es va preparar per a la mort

Des de la seva dimissió el 2013 en fallar-li les forces per implementar les reformes que pensava necessàries, Benet XVI es va dedicar a una vida de pregària per l'Església als Jardins Vaticans. Retirat al monestir Mater Ecclesiae durant gairebé deu anys, la seva vida es va anar «apagant com una espelma» mentre llegia, escrivia i celebrava missa fins que en els seus dos últims anys la vellesa li ho va impedir. «Malauradament, no pot mantenir-se dret aquesta mitja hora, així que es limita a concelebrar assegut en una cadira de rodes al costat de l'altar mentre jo faig de celebrant principal», explicava el

El mestre de cerimònies litúrgiques pontificies, Diego Giovanni Ravelli, amb el secretari personal de Benet XVI, Georg Gänswein, col·loquen l'Evangeli sobre el fèretre.

© Vatican Media

Unes dues-centes mil persones van retre homenatge a Benet XVI a la seva capella ardent a Sant Pere del Vaticà.

La doble renúncia del papa Benet XVI

MN. JAUME AYMAR I RAGOLTA

Membre del Patronat de la Fundació Missatge Humà i Cristià

Joseph Ratzinger ha estat un dels grans teòlegs —crec que el més gran— del segle XX

L'Església està de dol. Déu ha cridat Joseph Ratzinger, el papa Benet XVI, després d'una vida llarga i fecunda: un dels pontífexs més ancians de la història. La seva inesperada renúncia, el febrer del 2013, fou doblement heroica: no sols va renunciar al pontificat, amb tot el que aquesta decisió representava, sinó que va renunciar també a tornar a la seva Baviera nadiua, cosa que hauria estat comprensible, però que podria haver donat pas a una mena de cisma entre els devots d'un i altre pontífex.

Hem pogut tenir un bell exemple de comunió, que reflecteix la pel·lícula *Los dos papas*. S'han vist sovint i fins i tot quan Francesc estava millor, se n'anaven a passejar junts pels jardins

vaticans. «*Me voy a ver al abuelo*», deia Bergoglio amb humor. De vegades passejaren amb l'utilitari blanc que un capellà italià va regalar al papa Francesc, que anava al volant, amb Benet de copilot.

Joseph Ratzinger ha estat un dels grans teòlegs —crec que el més gran— del segle XX. Quan la vigília de Nadal del 2009 va llançar la idea de l'Atri dels Gentils, va dir immediatament quina era la seva finalitat: mantenir desperta la recerca de Déu entre agnòstics i ateus com a primer pas cap a la seva evangelització. És a dir, un preludi del que el seu successor, el papa Francesc, ha anomenat repetidament «Església en sortida».

El mateix Benet havia donat exemples de diàleg amb grans intel·lectuals, com el que va sostenir amb el filòsof Jürgen Habermas a l'Acadèmia Catòlica de Munic sobre els fonaments morals prepolítics de l'Estat liberal, des de les fonts de la raó i de la fe. La diversitat de les posicions de l'un i l'altre respecte a les arrels de la legitimitat de l'Estat democràtic semblava que posava en relleu l'oposició entre revelació i raó, però també hi va haver coincidències entre tots dos, com la necessitat de controlar els perills que tant les religions com la raó suposen per als drets de l'home.

Però el Papa emèrit no parlava solament amb intel·lectuals. Una vegada, una nena vietnamita li va preguntar com s'imaginava el Cel i el Papa, amb gran tendresa, li va explicar que se l'imaginava com l'experiència viscuda d'infant els diumenges a la tarda quan era tan feliç passejant amb la seva família, anant a missa i compartint la taula.

Quan el 2010 Benet XVI va venir a Barcelona a beneir la Sagrada Família, li devia semblar que entrava en aquella Jerusalem celestial que Gaudí havia somniat i que era al bell mig de la Jerusalem terrenal.

Papa Benet, gràcies per tant! La teva doble renúncia ha estat fecunda, que ja contemples aquella Veritat que fou el nord de la teva vida.

Aquesta setmana entrevistem el jesuïta Josep M. Rambla, recollim un informe sobre pastoral juvenil i l'arquebisbe Joan Planellas visita les escoles diocesanes de Tarragona

 Barcelona
Josep M. Rambla, jesuïta i teòleg

«Si vius inspirat en Jesús de Natzaret, no pots fer altra cosa que preocupar-te perquè aquest món canviï»

MONTSE GIRBAU

Cornellà de Llobregat
Fotos: Agustí Codinach

Josep M. Rambla (Barcelona, 1933) és jesuïta i teòleg, membre de l'àrea d'espiritualitat EIDES de Cristianisme i Justícia. Referent en el camp de l'espiritualitat ignasiana, el seu messtratge s'ha forjat vivint a Cornellà de Llobregat, al costat de veïns i veïnes, acompanyant comunitats i iniciatives socials. Acaba de presentar dos llibres (*Movidos por el amor* i *Una manera d'estar en el món*) i ho aprofitem per conversar sobre la seva trajectòria. El P. Rambla s'explica de forma planera i cordial, però amb profunditat i rigor, i insistint en la determinació de viure inspirat en Jesús pobre i humil.

El presentem com a especialista en espiritualitat ignasiana...

Diria que les coses m'han vingut més que no pas jo les he buscat. Vaig estudiar Filologia Clàssica i començava el doctorat, però el vaig deixar perquè el 1970 em van nomenar mestre de novicis. Va ser un tomb, que em va fer entrar més a fons en l'estudi de l'espiritualitat.

Sempre ha connectat l'espiritualitat amb el compromís social. Com hi arriba?

Quan em vaig endinsar en els Exercicis Espirituals, vaig constatar amb força que el centre és Jesús de Natzaret, però no en abstracte, sinó el Jesús pobre i humil. I sentia que la meva vida no era gaire coherent amb aquest Jesús.

I va voler canviar-ho.

Dues coses em van impactar. L'abril de 1973 van matar un obrer en una manifestació davant la tèrmica del Besòs. Allò em va fer pensar que era com Saule, als Fets dels Apòstols,

quan apedreguen Esteve. Jo no l'apedregava, però estava guardant els vestits. D'altra banda, vaig descobrir un jesuïta flamenc, Egi de van Broeckhoven, capellà obrer. Es conserva el seu diari espiritual, on explica com sentia la presència de Déu en el món obrer. Va morir el 1967 en un accident a la fàbrica. Tot això em va fer veure que l'espiritualitat ha de ser encarnada en Jesús de Natzaret amb els pobres.

Com ho porta a terme?

Vaig demanar d'anar a viure en una barriada. No sentia una vocació política, sinó més aviat una crida a la solidaritat i a compartir la vida. Així que em vaig traslladar a Cornellà, al barri de Sant Ildefons, on ja hi vivia Joan N. García-Nieto. Era el 1977 i des de llavors sempre he estat al barri. Ara ja no hi visc però hi segueixo empadronat i hi continuo treballant.

No és habitual en un jesuïta aquesta continuïtat. Ha pogut veure créixer la gent i el barri.

És cert. He viscut en una escala de 14 plantes i 8 portes per planta, sent un veí més, president o secretari d'escala quan ha tocat, un de tants veïns. En contacte amb la gent he après molt. A l'esplai, a les comunitats cristianes, a les parròquies... ha anat creixent una xarxa d'amistat. Fa gairebé 30 anys que

Des de l'any 1977, el P. Rambla treballa pastoralment al barri de Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat.

acompanyo la Comunitat Joan García-Nieto i m'ha marcat molt, per la manera d'aprofundir en la fe i celebrar l'Eucaristia, i per la implicació en iniciatives com la Coordinadora contra la Marginació, l'Acció Solidària contra l'Atur, la Fundació la Carena per a joves, o la solidaritat amb una comunitat del Salvador, entre d'altres. Però també he pogut fer estades al Txad i al Camerun, he fet de formador de jesuïtes a l'Argentina i a Manresa, i vaig participar a la Congregació General que va admetre la renúncia del P. Arrupe i va elegir el P. Kolvenbach. Les vivències a Cornellà les he pogut anar expressant i traduint en les responsabilitats que he tingut.

Les seves homilies, escrits, la manera d'acompanyar... haurien estat totalment diferents sense aquesta experiència?

Cornellà ha estat per a mi una segona conversió: ha transformat la meua manera de pregar i de parlar de Déu, de relacionar-me amb els altres... Per mi Cornellà ha estat una mica com Manresa per a sant Ignasi, amb molta diferència, és clar.

Què és l'espiritualitat ignasiana?

La primera paraula que necessitem per definir-la és «ajudar». Es tracta d'ajudar cada persona a

anar-se trobant ella mateixa, per trobar la manera de viure en el món. Per tant, no és ni una teoria ni una pregària.

Però els Exercicis Espirituals, ens serveixen avui?

Hi ha gent que veu els Exercicis com unes prèdiques o conferències, com uns continguts. Però no: els Exercicis són una ajuda per desfer-te d'allò que et bloqueja la capacitat de ser lliure i d'estimar els altres. Per això els acabem amb la frase «en tot estimar i servir». El que és important no és el contingut, sinó la pràctica.

Cal actualitzar-los?

Hem de tenir molt clar què és l'essencial i ser molt lliures en allò que és accidental. Això vol dir tornar als orígens, a uns Exercicis molt personalitzats, però que al mateix temps es poden adaptar al moment que vivim.

Ara hi ha moltes propostes per trobar-se un mateix.

Hi ha diversos camins i podem aprendre'n els uns dels altres. Hem après molt de la saviesa oriental, per exemple. Els Exercicis tenen molt en compte el context i la realitat exterior, i aquesta és una aportació molt important que de vegades no hi és en altres propostes.

En pràctiques d'aquest tipus, no hi ha el risc de mirar-nos massa el melic?

Justament els Exercicis reprodueixen l'experiència d'Ignasi a Manresa, que va cultivar molt la interioritat però de cop s'adona que es troba davant del món: passa de ser l'home de l'allunyament a l'home de la mundanitat. En lloc de retirar-se, es va llançar a ajudar els altres. És el que caracteritza l'espiritualitat ignasiana: és per viure en el món, no per allunyar-se'n. I si vius en el món inspirat en Jesús de Natzaret, no pots fer altra cosa que preocupar-te perquè aquest món canviï.

Ho necessitem més que mai?

Sí, perquè ens ajuden a posar-nos en marxa, però també a anar vivint. No m'agrada quan diuen «vaig a fer Exercicis per carregar piles», com si després ja et pots anar descarregant. Sempre dic que són un entrenament per fer possible que la vida ens enri-

«Cornellà ha estat una segona conversió: ha transformat la meua manera de pregar i de parlar de Déu, de relacionar-me amb els altres»

«Hauríem d'anar cap una Església menys patriarcal, més de tothom. I hi ha moltes coses que depenen de nosaltres, no cal que esperem que les facin els bisbes»

queixi, no perquè ens desgasti.

Vostè ha acompanyat Exercicis a Cornellà mateix.

Sí, al barri. Em sembla que és una manera de fer l'experiència d'una forma pura, amb austeritat, vivint la soledat... però en l'ambient de la gent senzilla.

Va entrar a la Companyia de Jesús l'any 1950, en una església preconiliar. Ha viscut grans canvis socials i eclesials. Quina valoració en fa?

Agraeixo que al noviciat vam rebre una formació espiritual sòlida, i que es valorava molt el rigor. La filosofia i la teologia eren molt conservadores, però el rigor ens donà esperit crític. Tant és així, que el febrer del 62, amb companys com González Faus, Jesús Renau o Lluís Espinal vam publicar el primer número de la revista *Selecciones de Teología*, i hi recollíem els corrents de la teologia de l'època. El Concili va resultar com una mena de benedicció. Tot i que després hi va haver un desencant, hi va haver coses irreversibles. En general, la gent ha sentit més llibertat per fer les coses, per buscar camins per sortir-se'n.

I ara, cap on anem?

Fa anys que es parla de l'Església com a petit ramat. No és una qüestió numèrica, sinó qualitativa. Hem passat d'una església cultural a una església de convicció. Es tracta de ser una mica de sal i una mica de llum, discretament, il·luminant foscors. I això només pot sortir de la identificació amb Jesús pobre i humil. Hauríem d'anar cap una Església menys patriarcal, més de tothom. I hi ha moltes coses que es poden fer ja i que depenen de nosaltres, no cal que esperem que les facin els bisbes.

Recordo que quan va ser elegit Papa el cardenal Bergoglio vostè va ser la primera persona amb qui en vaig parlar. Aleshores era un interrogant.

Era un interrogant per a tots nosaltres. Però sí que ja es veien algunes coses clares: que cultivaria molt els valors espirituals profunds, la seva preocupació pels pobres i que tenia *ganxo* per arribar a la gent. Potser ha deixat poques coses definides per al futur, però ha creat molts dinamismes, que haurem de veure com segueixen endavant.

Un dels darrers llibres que ha publicat porta per títol Una manera d'estar en el món. De quina manera hauríem d'estar en el món?

Sent un mateix, inspirant-nos en Jesús de Natzaret, l'home pels altres.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Aixeca't!

Un bon dia li portaren a Jesús un paralític. El va atendre amb amor, fins i tot li va perdonar els pecats i el va guarir, però va afegir-hi una frase que és per a nosaltres una lliçó: «Aixeca't, pren la llitera i ves-te'n a casa.»

Crec que aquesta és una lliçó molt important per a tots aquells que ens dediquem al difícil món de la marginació, on sovint atribuïm la «culpa» de les situacions actuals dels qui acollim o volem ajudar a les seves conductes delictives o, almenys, poc compromeses. No cal dir la famosa frase: «Ells s'ho han buscat», perquè sovint és en el pensament de molta gent que no coneix les trajectòries dels que tenen davant pidolant o a la fila d'un menjador social.

Però, deixant això de banda i acollint-los amb amor i paciència, cal també tenir una actitud com la de Jesús: «Aixeca't, fes algun esforç per agafar tu mateix la teua llitera, ves-te'n a cercar feina, comença una nova vida. Aquí tens les eines. Això és el que volem donar-te. No el peix, sinó la canya.»

I aquí hi ha el secret: la major ajuda que podem donar és la de procurar-li les eines que necessita per aixecar-se, agafar la seva «llitera» —els motius que el fan paraitzar-se, marginar-se— i començar a caminar per la vida. En els «pisos d'oportunitats» de l'Hospital de Campanya de Santa Anna, com en tantes altres obres que ajuden a la reinserció, és el que intentem fer. I quan un d'aquests nois, que abans ha travessat Àfrica, que ha passat per dins d'una pastera o a les tanques prohibitives i que ha vagat pels carrers de Barcelona per acabar a l'acolliment de la DGAIA, se'n surt, i comença una nova vida autònoma, ALESHORES «ÉS NADAL»!

M. VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
Religiosa teresiana

URGELL

Pregària per l'etern repòs de Benet XVI

L'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, acompanyat del vicari general d'Urgell, Mons. Ignasi Navarri, i del vicari episcopal de Pastoral, Mons. Antoni Elvira, van pregar dimecres dia 4 de gener a la basílica de Sant Pere, per l'etern repòs de l'ànima del Papa emèrit Benet XVI, davant el seu cos jacent.

LLEIDA

Cessió d'uns terrenys del Turó de la Seu Vella

El bisbat de Lleida ha cedit gratuïtament 7.874 metres quadrats del Turó de la Seu Vella a l'Ajuntament. Aquests terrenys eren del bisbat des del 1948, quan li van ser traspassats pel Ministeri de Defensa, que havia utilitzat la Seu Vella com a caserna militar durant dos segles.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Pregària per la Unitat dels Cristians

Del 18 al 25 de gener, cristians de diverses confessions preguen per la unitat dels qui creuen en Jesús. A la catedral de Sant Llorenç (Sant Feliu de Llobregat), dilluns 23 de gener a les 19h, té lloc una pregària ecumènica, presidida pel bisbe Agustí Cortés, amb representants de diverses confessions cristianes.

TERRASSA

Jornada diocesana de reflexió

El divendres 30 de desembre el bisbe Salvador va convocar el clergat a una jornada diocesana de reflexió i convivència. El bisbe Salvador va agrair les aportacions, que seran objecte de reflexió posterior, i en la seva conclusió va recordar els elements centrals de la carta apostòlica *Novo millennio ineunte* de sant Joan Pau II.

Fe d'errades: *les Filles de Santa Maria del Cor de Jesús han celebrat el cinquantenari de la seva fundació a El Pinar, i no el centenari a La Pineda, com vam publicar la setmana passada.*

GIRONA

Restauració de les tapes de la pica baptismal de la basílica de Castelló

Durant els darrers dos mesos s'ha dut a terme la restauració de les tapes de la pica baptismal (segle XIV) de la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries, una de les peces més rellevants del temple. Tallada en un únic bloc de pedra, està decorada amb uns arcs cecs de mig punt.

VIC

Més de 10.000 persones reben la Paraula de Déu

En el marc del Mercat Medieval, la Delegació de Joves del bisbat va posar una imatge de la Mare de Déu a l'entrada de la catedral de Vic. Tots els viants podien escriure les seves peticions a la verge i agafar un paper que contenia un verset aleatori de la Bíblia. Més de 1.000 persones van deixar les seves peticions i agraïments a Maria, Reina de la Pau i es van repartir més de 10.000 versets bíblics. El dia 7 de gener, se celebrava una missa a la capella del seminari de Vic en què s'oferien totes les intencions.

TARRAGONA

L'arquebisbe Joan presideix la Missa del Gall

La catedral de Tarragona es va omplir de gom a gom la nit de Nadal amb motiu de la celebració de la Missa del Gall, que va presidir l'arquebisbe Joan. Durant l'homília, va assegurar que «la missió de l'Església, ara i aquí, com ho ha intentat sempre al llarg de la història, és la de prolongar aquesta presència de Déu enmig nostre, en el nostre avui de cada dia». En finalitzar la celebració va tenir lloc el Cant de la Sibil·la.

SOLSONA

La restauració de l'orgue de la catedral de Solsona

La restauració de l'orgue de la catedral solsonina encara la seva recta final, després de quatre anys de treballar-hi. Des de finals de novembre, operaris de Blancafort, Orgueners de Montserrat SL treballen per enllestir el muntatge de la totalitat d'elements de l'instrument. Es preveu que de cara a la primavera es podrà sentir de nou!

TORTOSA

Festa de la Sagrada Família a la catedral

El divendres 30 de desembre es va celebrar a l'altar major de la catedral la festa de la Sagrada Família. La missa fou celebrada per Mn. Josep M. Membrado, rector del Sant Crist de la Catedral. El Patronat Escolar Obrer de la Sagrada Família va preparar la celebració. Mn. Membrado a l'homília va dir que les famílies cristianes han d'imitar les virtuts domèstiques de la Família de Natzaret.

 Barcelona

Presentat un informe sobre Pastoral Juvenil

Els joves demanen més escolta i protagonisme

SOR GEMMA MORATÓ I SENDRA, o.p.

Sovinteja l'expressió, segurament amb raó, que no hi ha joves a l'Església, però ens manca anar una mica més enllà i valorar els qui ja hi són i veure i fer visible el que realment s'està fent i sobretot saber escoltar què demanen a l'Església i què voldrien millorar. Fora bo no ser tan negatius i acollir i apreciar allò que tenim i que no és tan minso com hem assumit.

Diferents mitjans eclesials i fins i tot generalistes s'han fet ressò de l'informe que ha publicat l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura de la Universitat Ramon Llull, en col·laboració amb la Universitat Catòlica Portuguesa, i el suport de Particus Ibèria. El *Mapa de necessitats, recursos existents i bones pràctiques en pastoral per a la formació espiritual dels joves a Espanya i Portugal* és una anàlisi acurada del que s'ofereix o generen els joves pastoralment a les diòcesis espanyoles i portugueses. El pal de paller de tota la investigació és l'exhortació apostòlica postsinodal *Christus vivit* del papa Francesc.

Diferents investigadors acadèmics van parlar amb cadascuna de les diòcesis —s'ha de dir que algunes més disposades que altres— i amb grups i moviments per saber què mancava, què es tenia i què estava funcionant en la seva *portio* d'Església de cara a la pastoral juvenil i la formació espiritual dels joves.

El resultat destaca que l'escolta, l'acompanyament, la sostenibilitat i la coordinació són claus que els joves catòlics reclamen a l'hora d'activar iniciatives de formació en la fe.

El primer que vol mostrar aquest mapa, explicat al llarg de més de 100

pàgines, són les iniciatives de pastoral juvenil a les diòcesis d'Espanya i Portugal per conèixer quins elements destaquen i quins prefereixen els joves. Per arribar a certes conclusions la tasca va ser complexa, sobretot perquè el confinament per Covid-19 es va fer present, però això ha permès que es tinguin en compte iniciatives digitals que han fet avançar l'Església en aquestes qüestions cibernètiques, algunes de les quals ja s'han quedat malgrat que no podem perdre de vista que els joves prefereixen les iniciatives presencials.

De les conclusions se n'extreu, primer que tot, quelcom de tota la vida, però que potser ara en temps de sinodalitat fora el moment de corregir. Els joves demanen més escolta per part de les diòcesis i institucions eclesials en el moment de dissenyar les accions de pastoral juvenil, volen ser protagonistes d'allò que se'ls proposa, desitgen oferir i liderar iniciatives dels joves per als joves. Parlen d'una formació en la fe amb els joves, no només per als

És una publicació clara, aterrada, pionera, que inicia un camí d'investigació per ajudar els agents de pastoral

Agustí Codinachs

Joves amb el cardenal Tagle i el bisbe Javier Vilanova, el 5 de març del 2022.

joves. També cal destacar fermesa a l'hora de demanar una pastoral de processos i no d'accions puntuals. D'aquí la importància de l'acompanyament personal i grupal sostingut en el temps, la continuïtat és una clau que cal tenir molt present.

I finalment, es detecta la necessitat d'una major coordinació entre diòcesis, moviments o grups per així realitzar accions de pastoral conjuntes que tinguin més impacte.

Per arribar a les conclusions es va fer un rastreig web força exhaustiu i es van localitzar 633 iniciatives de pastoral juvenil i universitària a Espanya i Portugal, fetes per 380 institucions catòliques. També es va fer una enquesta a 66 organitzacions catòliques dels dos països (diòcesis, entitats diocesanes, moviments, centres educatius...), i se'ls va preguntar sobre les iniciatives portades a terme, els objectius, i els reptes que es troben.

D'altra banda, es van enquestar 220 joves dels dos països per preguntar-los en quines iniciati-

ves s'impliquen, quins aspectes d'aquestes iniciatives els semblaven més interessants i quins eren els reptes a l'hora de participar en activitats de pastoral juvenil.

Finalment, es van fer 30 entrevistes en profunditat a experts en la temàtica i delegats de pastoral juvenil de diverses diòcesis i organitzacions catòliques de tots dos països i dues reunions amb representants de les organitzacions i joves que lideren iniciatives de pastoral juvenil.

El treball s'il·lustra amb un bon nombre de dades estadístiques i gràfiques que mostren on som i cap on anem o hauríem d'anar. Una publicació clara, aterrada, pionera, que inicia un camí d'investigació per ajudar els agents de pastoral en l'elaboració d'iniciatives i plans de formació espiritual adreçats als joves. Com deia un filòsof antic, «la millor pràctica és una bona teoria», i aquí tenim teoria arrelada en la pràctica per generar al mateix temps una millor pràctica de pastoral juvenil en les nostres diòcesis.

Tarragona

Presa de contacte de Joan Planellas amb els alumnes i la comunitat educativa dels centres de la Fundació Sant Fructuós

Visita pastoral a les escoles diocesanes

JOAN BORONAT
Tarragona

Entre octubre i desembre, l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, va fer una visita pastoral als cinc col·legis diocesans que s'integren en la Fundació Canònica Sant Fructuós, acompanyat de la delegada diocesana per a l'Educació i Cultura, Maria Dolors Sardà; la directora de la Fundació, M. Cinta Sebastià, i el director del Secretariat Diocesà de l'Ensenyament i l'Escola Cristiana, Rafael Muñoz. La presa de contacte va servir per veure el funcionament d'aquests centres docents, intercanviar opinions i departir directament amb l'alumnat.

El calendari de visites del prelat va començar el 26 d'octubre quan va anar a l'Escola Joan XXIII del barri tarragoní de Bonavista. A més de conversar amb una part de l'equip de docents de l'ESO, de Formació Professional i per a l'escolarització inclusiva, es va incidir en el model, que n'ha fet una de les primeres escoles de Catalunya amb Certificació ISO. L'arquebisbe es va referir a la comunitat educativa destacant-ne «la gran diversitat» i va animar els alumnes a preparar-se «per tal de ser els artífexs d'un món millor».

El segon centre escolar que va comptar amb la presència de l'arquebisbe va ser el Col·legi Sant Pau de Reus, el 2 de novembre, que el va rebre interpretant la cançó *Escolta*, lema d'aquest curs, cosa que va induir el prelat a afirmar que «davant dels conflictes, podem pensar en la lletra

MCS Arquebisbat Tarragona

de la cançó i escoltar el que Jesús ens diu al cor». Posteriorment, va haver-hi una trobada amb l'equip de pastoral del centre en la qual es va fer palesa la bona i positiva convivència en el context de diversitat religiosa.

El divendres 18 de novembre va ser la jornada triada per fer la visita pastoral a l'altre Col·legi Sant Pau, aquesta vegada el de Tarragona. Adreçant-se als infants, l'arquebisbe els va recordar que «us esteu formant i creixent en cos i ànima i us convido a fer-ho també en bondat i espiritualitat». Els escolars es van interessar també per la tasca pastoral i responsabilitats diocesanes de Mons. Joan Planellas.

El dilluns 28 de novembre el Col·legi Sant Rafael de la Selva del Camp va rebre l'arquebisbe Joan, que es va reunir amb l'equip directiu del centre. Coincidint amb la festa major de Sant Andreu, els alumnes van obsequiar el prelat amb una exhibició del seguici festiu. Joan Planellas

JOAN PLANELLAS
«Us esteu formant i creixent en cos i ànima i us convido a fer-ho també en bondat i espiritualitat»

Visita al Col·legi Joan XXIII.

va gaudir molt «amb els elements de cultura popular que alumnes i mestres heu preparat amb esforç i generositat».

La gira episcopal per les escoles diocesanes va acabar el 7 de desembre al Col·legi Mare de Déu de la Serra i el Centre d'Educació Especial Tilmar, de Montblanc. Feta la benvinguda, es va fer una pregària a la capella del col·legi, després de la qual l'arquebisbe va exhortar la comunitat educativa a tenir «sempre molt present la vivència de la fe i tenir com a model i com a llum l'Evangeli de Jesús». Seguidament, Joan Planellas es va traslladar a l'antic col·legi de las Carmelites de la Caritat Vedruna, on actualment hi ha parvulari, infantil i primària de Mare de Déu de la Serra i els alumnes del Centre d'Educació Especial Tilmar. Es va mostrar la integració dels alumnes del Tilmar amb la resta d'alumnat del centre, tant pel que fa a la distribució dels espais com a la realització d'activitats conjuntes.

UN NOU LLINDAR

Les definitives paraules del papa Benet

Les darreres paraules que el papa Benet XVI va pronunciar no podien ser altres que les de Pere, el primer apòstol: «T'estimo, Jesús!» Són el resum d'una vida que ha entès Jesús i ha fet de la seva intel·ligència un servei amable i humil a l'Església i a tota la humanitat. Ha posat la seva saviesa a l'abast de tothom i explicant les raons de tot envers la seva comprensió en relació amb el misteri de la fe.

A partir d'aquí i d'una gran admiració per la seva persona, vull fer-vos participar d'alguns pensaments seus que han passat a ser conviccions que ens acompanyen. Són les dues cartes-encíclics que marquen els primers anys del seu pontificat. Són *Deus caritas est* (Déu és amor) i *Spe salvi* (Salvats en esperança). Dos pilars de la vida cristiana que contempen el present i projecten el futur.

«Déu és Amor. *Deus caritas est*. Déu és amor i el qui està en l'amor està en Déu i Déu està en ell (1Jn 4,16). Hem cregut en l'amor de Déu: així el cristià pot expressar l'opció fonamental de la seva vida. No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida i, amb això, la direcció decisiva.»

«Salvats en esperança. *Spe salvi*. En esperança hem estat salvats! (Rm 8,24). Se'ns ofereix la salvació en el sentit que se'ns ha donat l'esperança, una esperança fiable, gràcies a la qual podem afrontar el nostre present: el present encara que sigui fatigós, es pot viure i acceptar si porta a una meta, si podem estar segurs d'aquesta meta i si aquesta és tan gran que justifiqui l'esforç del camí.» La pregària, així, serà entesa com l'escola de l'amor i de l'esperança.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

FRANCISCA PÉREZ-MADRID

Catedràtica experta en Dret Eclesiàstic de l'Estat

La llei «trans», la ciència i la prudència

El Consell General del Poder Judicial, el Consell d'Estat, metges, psicòlegs, feministes i altres van plantejar objeccions fonamentades a l'anomenada llei «trans». La norma, que afecta directament els menors, va ser votada al Congrés amb urgència, sense admetre la compareixença d'experts.

En el nou text és la voluntat individual la que defineix la identitat de gènere i sexual, banalitzant la condició biològica del sexe. Segons el Ministeri d'Igualtat, «les persones trans són les que decideixen qui són». No s'exigeix que la situació de transsexualitat sigui estable ni aportar proves sobre la disfòria. La «despatologització», l'absència de metges o psicòlegs en el procés, podria ocultar alguna mena de factor desencadenant o una patologia concurrent. A més, qualsevol persona pot recuperar la menció del sexe que figurava al Registre Civil abans de la rectificació, fet que facilitarà el frau.

Sorpren que l'«autodeterminació» funcioni en una sola direcció. No es permet buscar solucions alternatives a la disfòria de gènere amb teràpies encaminades a identificar-se amb el sexe biològic. L'acompanyament humà, espiritual o professional a una persona amb «dubtes» sobre la seva sexualitat, sol·licitat lliurement per un major d'edat, podrà ser considerat com a «teràpia de conversió» i ser greument sancionada. Una retallada clarament il·legal de la llibertat personal.

A més, a partir dels 16 anys es podrà sol·licitar el canvi legal de sexe. Dels 14

als 16 anys, el menor haurà d'estar acompanyat pels pares. Dels 12 als 14 anys un jutge haurà d'examinar la maduresa del sol·licitant. Amb tot, el consentiment ha de ser lliure i informat tant de l'acte com de les conseqüències a llarg termini, cosa que pot resultar complexa als adolescents. Diversos estudis científics proven que entre un 80 i un 95% dels joves amb disfòria retira espontàniament la petició de transició després de l'adolescència. Aleshores, per què augmenten exponencialment els casos? El contagi social, les xarxes, l'activisme dels qui animen a prendre decisions dràstiques i irreversibles hi tenen un paper decisiu.

La prudència aconsellava que el legislador tingués en compte les observacions rebudes. Recentment s'han multiplicat les demandes judicials a metges i institucions en diversos països. Se'ls acusa de manca de consentiment informat sobre els perills dels bloquejadors de la pubertat; també d'haver afirmat que la disfòria de gènere no es dissiparia per ella mateixa, o que hi havia risc de suïcidi en cas de no fer la transició mèdicament. Finlàndia, Suècia o el Regne Unit han canviat les seves polítiques optant per l'atenció psicològica i l'espera atenta en substitució de les teràpies d'afirmació.

En definitiva, la llei «trans» tindrà conseqüències negatives, especialment en un col·lectiu vulnerable, els menors. Ara, el Senat té la paraula.

El contagi social, les xarxes, l'activisme dels qui animen a prendre decisions dràstiques i irreversibles hi fan un paper decisiu

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL
 President d'E-cristians

El cristianisme que torna

Per primera vegada en dècades, els joves de 18 a 24 anys que es declaren catòlics superen els que responen que són ateus

Torna el cristianisme? Doncs no és el que sembla, podríem respondre. Només cal observar com la negror de Halloween desplaça la tradició de Tots Sants, com preparem el Nadal a força de «Divendres Negres», per constatar com està de lluny la vida quotidiana, no ja de la fe, sinó de la cultura cristiana. Fins i tot se censura el pessebre a la teòrica casa de tots, el Parlament de Catalunya.

Però si d'aquesta superfície passem als budells de la societat que ens brinden les enquestes del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), podem trobar un altre escenari.

En una sèrie de dades que comença el 2014, observem un fet sorprenent: per primera vegada en dècades, els joves de 18 a 24 anys que es declaren catòlics superen els que responen que són ateus. Fa 8 anys, el 50% d'aquests joves es declaraven ateus, però a l'enquesta d'octubre només eren un 32%. Els catòlics han evolucionat en termes diametralment oposats, des del 27,8% al 33,5%.

També és interessant el seu nivell de pràctica religiosa, referida a la població total, per corregir l'efecte de la fluctuació dels qui es declaren catòlics a cada enquesta. El 2014, els que eren més o menys practicants (acudien cada dia a l'església, un cop a la setmana o alguna

vegada al mes) han evolucionat de no arribar ni a l'1% (el 0,65%) del total de la població al 7,2%, mentre que els que no hi acudeixen mai, malgrat declarar-se catòlics, ha caigut del 23,35% al 17,6%. I encara queda els que hi van en dates assenyalades: del 3,35% al 8,5%. L'acostament dels joves al catolicisme és evident.

Aquestes observacions no poden ser una conclusió contundent, però fariem malament de menystenir-les. Assenyalava que alguna cosa important s'està movent entre els joves, i que les diverses iniciatives, des d'Effetà fins a Hakuna, passant pel Grup diocesà Joan Roig Digggle, Life Teen, el creixement de les Guies i els Scouts d'Europa i tantes altres realitats, poden estar donant fruit, com el donen aquests sacerdots joves que estan imprimint estil i vigor a tantes parròquies.

El concepte de Benet XVI de «minories creatives» s'ha associat en excés al «petit ramat». No té per què ser així. És millor que no sigui així. El que hem d'entendre és que una multitud de minories creatives faran florir el gruix de la fe i el lloc privilegiat on viure-la, l'Església. Perquè com deia Mao (i ja em perdonaran la cita): «Permeteu que 100 flors floreixin.»

L'adolescència: una aventura per compartir

Cal conrear
la coherència entre el
que pensem,
sentim i expressem
amb la manera com
actuem

EDUARD VIDAL I TERRÉS
@vidaleduard
Director de FEP Sant Ramon

L'adolescència, aquesta etapa que segons l'Organització Mundial de la Salut abasta dels 10 als 19 anys, i comprèn el pas de la infantesa a la joventut, és un temps fascinant, ple de canvis, somnis i esperances, contradiccions i descobertes i, sobretot energia, molta energia.

Sabem, gràcies a la neurociència, que durant l'adolescència la zona del cervell que permet de gestionar conscientment les emocions perd eficiència i, per aquest motiu, els adolescents poden tendir a ser emocionalment hiperactius.

Igualment sabem que l'estrès, a qualsevol edat, també disminueix l'eficiència d'aquesta zona de l'escorça prefrontal. Per això, en apropar-nos educativament als adolescents, el primer que cal és rebaixar ansietat i neguit, això és, tranquil·litzar-se per poder acompanyar millor. Autocontrol·lar-nos perquè els adolescents siguin capaços de fer-ho.

En educació no hi ha receptes màgiques, però sí bones receptes. Certament, en el món de l'educació, que és alhora art, ofici i ciència, hem acumulat sabers i experiències que poden ajudar-nos a aconseguir una relació educativa reeixida, i ens poden ajudar a encarar el nostre rol com a acompanyants amb els adolescents. En destacaré quatre:

Primera. Cal conrear la coherència

entre el que pensem, sentim i expressem amb la manera com actuem. Els nostres fills i alumnes es guiaran més pel que fem i som que no pas pel que diem. Particularment, si volem fomentar una expressió sincera d'emocions i pensaments, ens caldrà predicar amb l'exemple, tot expressant obertament les nostres emocions i pensaments.

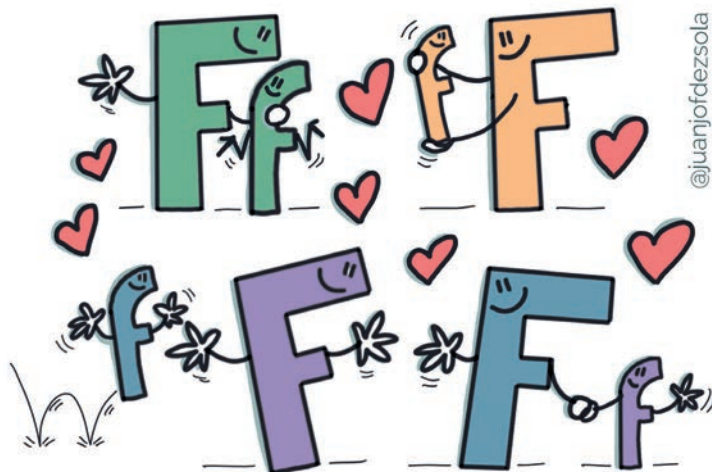
Segona. Posar límits sense por a confrontacions. No deixar de fer-ho per comoditat. I sempre que es pugui negociar, pactar i arribar a acords, tot tenint present que l'absència de límits genera desprotecció i contribueix a fer futurs adults intolerants a la frustració i a l'esforç.

Tercera. Fomentar una certa austeritat. En un entorn d'abundància, és important transmetre aquest valor. Com deia Epicur, «no és més feliç el qui té molt, sinó el qui necessita menys». Això implica defugir, tant com es pugui, una cultura centrada només en l'oci, un oci, a més, sovint de caràcter uniformador.

I, finalment, compartir temps de qualitat i atenció. L'estil educatiu més nociu és l'absent, i això poc té a veure amb la quantitat de temps compartit, sinó amb el fet que l'adolescent senti que importa, que és vist, escoltat (quant sigui a bé parlar) i, per damunt de tot, estimat. I en el cas dels fills, estimat incondicionalment.

L'hospitalitat familiar

Cada vegada que rebem algú a casa nostra, tenim l'oportunitat de ser instruments de Déu envers els altres

**VICTORIA GARCÍA
I AGUSTÍN LABRADOR**
Responsables de Difusió
de Catalunya-Menorca dels Equips
de la Mare de Déu

No oblidem que del que serem examinats un dia serà d'hospitalitat: «Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir...» (Mt 25,35).

Molt sovint, la majoria de nosaltres a més de no recordar-ho, no som conscients de la importància de l'hospitalitat com a família, de com acollim l'altre a casa nostra i de la transcendència d'aquesta acollida. L'hospitalitat és l'apostolat a la llar, segons ens diu Henry Caffarel, fundador dels Equips de la Mare de Déu: «La llar "Església domèstica" exerceix una mediació entre el món i la comunitat eclesial. (...) Avui dia, per a molts que ni se'ls acudiria la idea d'acostar-se a la parròquia, els capellans, els sagraments... una llar cristiana pot ser una parada en el camí cap a la gran Església. Pot representar el "rostre somrient i dolç de l'Església". En una casa cristiana el no creient, el poc creient, l'infeliç, l'abandonat, el pecador, es tornen a trobar amb la gran Església, s'hi familiaritzen.»

Ho hem pensat mai, això? Que, en aquest món tan atrafegat, on tot el que és íntim i privat s'aïlla i se separa cada vegada més de l'exte-

rior, quan una família cristiana acull i obre casa seva, està obrint el cor a l'altre i li està encomanant, sense ser-ne conscient, aquest Esperit de Déu, i està acostant als altres, no creients, a Déu i a l'Església. Aquesta família acollidora està realment fent un gran apostolat.

Com dèiem abans, vivim en un món en què no s'educa en l'hospitalitat, i és un valor que es deixa de banda. Quan parlant amb gent que viu en cases relativament grans, els preguntes: «I amb una casa tan gran, no tens cap llit per si ve algú?» I la resposta és: «Doncs no, així no m'he de complicar la vida si els meus fills volen portar amics a dormir, perquè no poden venir.» I qui diu amics, diu algú de la família, i no cal ni pensar si és algú aliè al cercle pròxim, això ni es planteja. Així, a poc a poc, s'està educant que casa meva és meva i els altres molesten.

Amb aquest article, senzillament volíem transmetre i recordar que les nostres famílies cristianes han de ser acollidores sempre, amb els coneguts i amb els que no ho són tant, perquè cada vegada que rebem algú a casa nostra, tenim l'oportunitat de ser instruments de Déu envers els altres.

Música en la vellesa dels músics

**Entrem a l'asil que el compositor Giuseppe Verdi
va fer construir a Milà**

Estàtua i Casa Verdi a Milà.

Verdi va fer construir a la ciutat de Milà un asil perquè mai cap músic ni familiar proper a un músic arribés a la vellesa sense disposar d'una llar

Giuseppe Fortunino Francesco Verdi, conegut com a Giuseppe Verdi, va néixer l'any 1813 al poble de Le Roncole, a uns 140 quilòmetres al sud de Milà. Els seus pares tenien una fonda i la mare, a més, era filadora. Verdi tenia deu anys quan feia d'escolanet a l'església del poble, dedicada a Sant Miquel, on tocava l'orgue el mestre Pietro Baistrocchi, que de seguida va saber reconèixer el talent d'aquell infant, i li va començar a fer classes de música. Verdi practicava tot el que aprenia amb una espineta, una mena de clavicèmbal, petit i de segona mà, que el seu pare li va comprar. I, en morir Baistrocchi, Verdi és nomenat organista de l'església, i en les festivitats és ell qui tocarà durant les misses.

Quan ja tenia 12 anys, el director de l'escola de música de la Col·legiata de Sant Bartomeu Apòstol de

la ciutat de Busseto —a tocar de Le Roncole—, Ferdinando Provesi, va continuar la tasca d'ensenyar-li música a aquell talentós adolescent. Van ser hores ben emprades, perquè dels 13 als 18 anys Verdi va esdevenir un jove compositor. Va escriure peces musicals religioses, com la inspirada en el poema medieval del segle XIII *Stabat Mater*. Després, Verdi aniria a estudiar a Milà i a París, i fins que va morir, el gener de l'any 1901, amb 87 anys, va tenir una fecunda carrera.

La seva millor obra

Verdi va deixar composicions extraordinàries com *La Traviata*, *Nabucco* o *Il Trovatore*, però hi ha una magnífica obra seva de gran dimensió humana que no tothom coneix. És un asil, la *Casa di Riposo per musicisti Fondazione Giuseppe Verdi*, que va fer construir a la ciutat de Milà perquè mai cap músic ni familiar proper a un músic arribés a la vellesa sense disposar d'una llar. En un solar que Verdi havia comprat a la plaça de Michelangelo Buonarroti, no gaire lluny de la Porta de Garibaldi, a la capital de la Llombardia, ell mateix va anar supervisant les obres de l'edifici que avui és Casa Verdi, la residència per a músics i parelles de músics, grans, que va ser inaugurada l'any 1902, quan el cèlebre compositor d'òpera ja havia mort. Va quedar bona constància en els qui l'envoltaven que Verdi no va voler que l'asil fos inaugurat fins passada la seva mort, perquè no volia cap festa ni homenatge com a mecenes, únicament que l'obra complís la seva missió benefactora. I se'n sentia profundament satisfet.

Segons es recull al llibre de l'escriptora Daniela Rossi *Sull'ali dorate* («Sobre les ales daurades») *Giuseppe Verdi e Casa Verdi*, editat per la Casa di Riposo per Musicisti Fondazione Giuseppe Verdi, en una carta que l'escultor Giulio Monteverde escriu a Giuseppe Verdi, li diu: «Digues-me la veritat, quina és la teva obra preferida?» I Verdi respon: «És la casa que he fet construir a Milà per acollir vells artistes de cant no afavorits per la fortuna o que de joves no van tenir la virtut de l'estalvi. Pobres i estimats companys de vida.» Tal com afegeix l'autora del llibre, Casa Verdi «és avui enca-

ra un lloc únic al món i no hi ha cap altre compositor que descansi, com Giuseppe Verdi, dins del seu somni transformat en realitat». Perquè la tomba del compositor romàntic italià, així com la de la seva dona Giuseppina Strepponi, que va morir tres anys abans que ell, són i es poden visitar a la cripta que hi ha al final del jardí interior de Casa Verdi, accessible des del carrer. En un espai a la vora de la tomba del músic, llegim: «Al costat de les despulles glorioses de Giuseppe Verdi sigui recordada Margherita Barezzi, dolça consort d'ell en les primeres lluites de la vida. El va fer pare d'Igino i Virginia, desitjats i plorats quan encara eren infants», en record dels dos fills que ell i la seva primera dona van perdre quan eren molt petits.

Verdi va pensar en tothom i en tot. Sobre el seu propi funeral —segons escriu Daniela Rossi—, va deixar instruccions ben detallades de com havia de ser. «En línia amb la seva sobrietat, el volia de segona classe, sense flors, ni música, ni decoracions, i que es fes a l'albada del dia o al vespre, per no destorbar la vida dels ciutadans.» I així va ser. Es va fer un dia a les 6 del matí. El seu fèretre va sortir de l'església de Sant Francesc de Paula, per la via Manin fins al cementiri Monumental, on va ser enterrat provisionalment, abans de destinar les despulles a la cripta de Casa Verdi. Va ser un recorregut en silenci, acompanyat només per un

capellà i el cavall que tirava el carro amb el fèretre. Això sí, Verdi no va poder evitar que una munió de gent sortís a acompanyar-lo pels carrers de la ciutat fins al cementiri.

Andrea Barbieri, periodista fill de Milà, encara recorda haver sentir dir a casa seva com l'àvia de la seva mare, Antonietta Bosisio, nascuda l'any 1883, explicava que «dies abans de la mort de Verdi, quan tothom ja sabia que estava molt malalt, l'alcaldia va decidir posar herba seca sobre les vies urbanes més properes a l'habitació on Verdi esperava la mort, per deslliurar-lo del soroll dels cascots dels cavalls», un detall ben significatiu que mostra l'estima que els milanesos li professaven.

L'asil de la música

Gràcies a Giuseppe Verdi, una melòdica vellesa acompanya les vides dels residents de Casa Verdi. De portes endins, la música és una eina present, imprescindible i quotidiana en les estances d'aquesta peculiar residència on es programen activitats de cant i instruments en grups més o menys reduïts, de lliure participació i de comú gaudi, que donen molta vida als anys, siguin els que siguin. I, curiosament, responsables i residents han pogut explicar que la pandèmia del Covid-19 hi va passar només de puntetes. Ho atribueixen a la música. Per a ells, la música és un antídote de la malaltia, de la tristor i el defalliment

La tomba del compositor romàntic italià, així com la de la seva dona Giuseppina Strepponi, es poden visitar a la cripta que hi ha al final del jardí interior

Cripta i tomba de Verdi a l'interior de la Casa.

Armando Ariostini

La música forma part de la quotidianitat dels residents de Casa Verdi.

La música és una eina present a les estances d'aquesta peculiar residència on es programen activitats de cant i instruments en grups més o menys reduïts

o la por per al que ha de venir.

Cada matí qualsevol resident té a disposició instruments i músics, activitats que embasten la seva vida amb allò que sempre els va agradar: escoltar, fer, sentir les notes musicals. Per això, entrar a Casa Verdi és fer-ho en una residència molt especial. Els poms de les portes d'entrada al jardí són dues arpes. Al fons de l'espai obert hi ha la cripta, accessible al públic. Des del jardí, on hi ha plantes, arbres i un camí de pedretes amb bancs als costats, alçant la vista es veuen les finestres dels passadissos i estances de l'espai residencial on han viscut ja més d'un miler de músics, més o menys cèlebres. En l'actualitat, cada persona que arriba a allotjar-se en aquest asil contribueix a les despeses d'acord amb la seva pensió de jubilació. Verdi, a més, va deixar signada en el seu testament l'aportació de tots els seus drets d'autor al manteniment d'aquesta llar per a músics jubilats.

La pianista Alice Mazzei, filla de La Spezia, a la regió italiana de la Ligúria, n'és una de les residents. Va dedicar la seva vida a fer classes de piano a nens i nenes, «intentant fer-los estimar la música», diu. El que més li agrada són els concerts que fan. «Tocar en un lloc així és un plaer enorme, perquè som un públic expert.» Admet que no volia ser una càrrega per als seus fills, que no se sentissin obligats a tenir-ne cura, «sinó lliures i tranquils perquè la seva mare aquí està ben cuida-

da», expressa la pianista. Els seus dits continuen articulant-se sobre el teclat, cada dia alguna estona. I així cadascun dels residents encara alimenten la seva passió, que els fa sentir ben vius; com al tenor Beniamino Trevisi, que viu amb la seva esposa, Edda Mosconi, en un petit apartament que, a més de les habitacions individuals, també té la residència Casa Verdi.

El mestre Dani Ferdinando acompanya amb el piano les sessions de cant que els residents segueixen en una gran sala amb còmodes butaques de color vermell granat. I també s'organitzen concerts, alguns dels quals estan oberts al públic amb reserva prèvia, el mateix que es fa si es vol visitar la residència. Ferdinando és músic i s'ocupa d'organitzar les activitats dels hostes: el laboratori de cant, la musicoteràpia d'escolta, el cinemaforum, els jocs en grup de diversa temàtica, com les cartes, o les sessions de te i la tómbola. «De concerts, en celebrem més o menys dos o tres per setmana», diu. Algunes activitats, presentacions de llibres o concerts, com el mercat de Nadal, són oberts al públic, per a petits grups i amb mascareta, però tot s'ha de consultar prèviament, per telèfon o a la pàgina web de Casa Verdi (www.casaverdi.it). A poc a poc, es van recuperant les activitats amb públic de fora de la residència, com ara entrar a la sales museístiques i el saló d'honor de Casa Verdi, on es conserven obres de la col·lecció del compositor romàntic. No es cobra entrada, però agraeixen qualsevol donatiu per a la Fundació Giuseppe Verdi, com una manera d'ajudar a perpetuar la que el mateix Verdi va reconèixer com la millor obra de la seva vida.

El compositor i mecenes Giuseppe Verdi encara va preveure més avantatges. Va pensar que seria bo que estudiants de música del Conservatori de Milà, per exemple, poguessin convida amb els residents a Casa Verdi. D'aquesta manera, la seixantena de pensionistes músics són tresors de consulta i públic en assajos i dubtes d'estudi i preparació dels futurs músics.

Des de la seva llar, al número 29 de la plaça de Michelangelo Buonarroti, al bell mig de la qual hi ha una gran estàtua del compositor italià, a les darreries de la vida, músics grans fan de la música el seu abrigo, tal com Giuseppe Verdi va somiar.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Moure's en la sinodalitat

Benvolgudes i benvolguts, el passat mes d'octubre vam rebre de la Secretaria del Sínode el document de l'Etapa Continental titulat «Eixampla la teva tenda» (Is 54,2). El document és una oportunitat única per conèixer les reflexions que hem aportat al Sínode les comunitats cristianes d'arreu del món durant la fase diocesana. No podem passar per alt l'altíssim grau de participació de tot el poble sant de Déu, que, com diu el document, «ha estat superior a qualsevol expectativa» (Introducció). M'agrada molt constatar la gran i positiva agitació que el Sínode està provocant, aquí a la nostra arxidiòcesi, i al món sencer. Donem-ne gràcies a Déu.

El document que es va rebre ha significat un nou estímulo. Perquè, quan ens pensàvem que ja havíem fet la nostra part, se'ns va demanar que, en aquesta etapa continental, ens tornéssim a reunir per pregar, reflexionar i discernir junts la síntesi de tot el que s'ha aportat al Sínode des de tot el món. La nostra Comissió diocesana per al Sínode va preparar un bon material, que abans

de Nadal es va repartir a les parròquies i grups que van participar en la fase diocesana, per facilitar la lectura i orientar el treball que s'ha fet aquests dies per respondre les tres preguntes conclusives. El fruit del nou treball es presenta aquest mateix cap de setmana al Consell Pastoral Diocesà. És la nostra nova aportació que rebla allò que milions de persones ens han fet arribar.

S'ha d'agrair, al Sant Pare i a qui hi col·labora directament, la metodologia emprada. Podia semblar lògic que un cop totes les diòcesis havien opinat a nivell mundial, es passés directament a un treball continental realitzat únicament per experts. En canvi, s'ha volgut remarcar que el document ens interpel·la per seguir en camí, sentint-nos necessitats els uns dels altres en bé de la renovació desitjada. També s'ha d'agrair l'aportació de la gran majoria de conferències episcopals que han demanat que en el treball es continués representant «la varietat del poble de Déu: bisbes, preveres, diques, consagrades i consagrats, laics i laiques» (DEC 108).

És un moviment circular, millor dit, el veig com un «moviment sinodal». Fent Sínode estem aprenent sinodalitat. No treballem des de la diòcesi, parròquia o comunitat i, un cop fet el treball, passem a un altre tema. Ens alimentem comunament de tot el que es va fer i així potenciem el diàleg, la complementarietat i l'intercanvi constant. És això el que l'exercici del mètode sinodal ens aporta: les línies conjuntes que ens agermanen.

Desitjo, amb vosaltres, que aquesta etapa constitueixi «un àmbit privilegiat per suscitar una dinàmica sinodal que enforteixi els lligams entre les Esglésies, afavoreixi la posada en comú d'experiències i l'intercanvi de dons, i ajudi a imaginar noves opcions pastorals» (DEC 73).

Però ni així acaba la nostra feina. Aquest «moviment sinodal» que us he dit exigeix seguir treballant. Cada paraula, cada gest, cada actitud compten. Mantinguem, doncs, l'ànim en aquest camí, sabent que el Senyor que ens convoca ens té preparat un gran regal.

Ben vostre.

Missioners des de la infància

JOSÉ-LUIS ARÍN ROIG

Administrador diocesà de Tortosa

L'autor dels capítols 40-49 del llibre d'Isaïes és un profeta que exerceix el seu ministeri durant l'exili a Babilònia. Dins aquest bloc destaquen quatre cants que prefiguren un personatge presentat com *el Servent del Senyor* i que configuren la imatge de Messies que farà realitat Jesús de Natzaret.

El segon cant (49,1-13) presenta un personatge singular amb missió a favor de tot un grup, *el poble d'Israel*; però en definitiva *el Senyor l'ha fet llum de tots els pobles perquè la seva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra*.

És la constant en l'estil de Déu: l'elegit és un particular que rep l'encàrrec diví, però el do de Déu no té destinació restringida sinó universal. Primer la missió afecta el *poble de Jacob-Israel*; però al final el marc de la missió s'eixampla fins arribar a ser constituït *llum de les nacions*.

És el dinamisme missioner inherent a la identitat cristiana. No podem viure la fidelitat personal a Déu sense un veritable neguit apostòlic perquè la Bona Nova de l'Evangeli arribi amb força a tots els pobles.

L'elegit ha sentit la crida de Déu en un moment històric determinat, però de fet Déu ja havia *format el seu Servent des del si de la mare*. La crida del Senyor, com acció de Déu, arrela en l'eternitat; tot i que la presa de consciència de l'elegit té lloc en un moment de la seva història personal.

Igualment *Pau, per voler de Déu, ha estat cridat a ser apòstol de Jesucrist*: en realitat Déu l'havia escollit *des de les entranyes de la mare* (Ga 1,15) però ell va sentir la crida de Déu *prop de Damasc* (Ac 9,3). No importa «on» té lloc la crida (*vora el llac de Galilea o en el camí prop de Damasc*), sempre que de debò sigui Crist el Senyor qui confia la missió apostòlica.

En presentar-se *cridat a ser apòstol*

de Jesucrist, Saule de Tars no és cap visionari sinó que l'eficàcia del seu treball evangelitzador a Corint prova l'autenticitat del seu ser apòstol de Jesucrist.

El començament de la primera carta de Pau als cristians de Corint descriu els seus destinataris com *la comunitat de Déu que és a Corint*, encarnant l'Església universal; com a *cridades a ser-li consagrats* per la vocació universal a la santedat; i *en unió amb tots els qui invoquen el nom de Jesucrist* en comunió eclesial. Quina descripció més fidel de l'Església!

El Baptista, veient Jesús que venia, el proclama *l'Anyell de Déu*: títol que evoca el *Servent del Senyor que pren damunt seu el pecat del món* (Is 53,12); *l'Anyell vencedor* (Ap 17,14); *l'Anyell pasqual immolat* que és *Crist* (1Co 5,7); i *l'Anyell dret i degollat* (Ap 5,6.12).

Quanta càrrega cristològica hi ha en les invocacions prèvies a la Comunió en l'Eucaristia quan aclamem *l'Anyell de Déu que lleveu el pecat del món* demanant-li *tingueu pietat de nosaltres i doneu-nos la pau!*

En el baptisme de Jesús, el baptista —*testimoni vingut a donar testimoni del qui és la Llum* (Jn 1,7)— dona fe: *He vist que l'Esperit baixava del cel i es posava damunt d'Ell*; així testimonia qui *bateja realment amb Esperit Sant*.

Dient que *jo no el coneixia*, no s'està referint al coneixement humà que el fill d'Elisabet podia tenir del fill de Maria de Natzaret sinó al coneixement profund de fe, que és do del qui *envià Joan a batejar amb aigua*.

En aquesta Jornada de la Infància Missionera visquem aquesta doble dimensió: educant els més petits de les nostres comunitats en l'esperit missioner i pregant amb compromís cristià pels xiquets i xiquetes dels Països de Missió perquè els arribi amb força l'amor del Pare Déu.

COMENTARI DE LA PARAULA

He contemplat l'Esperit com un colom que baixava des del cel i es quedava sobre ell

Diumenge passat parlàvem del Baptisme del Senyor segons el relat de Mt 3,13-17, a qui seguirem de prop aquest any durant el cicle A. Avui se'ns dona una nova oportunitat de parlar-ne, però deixarem que ho faci un testimoni ocular de l'esdeveniment, molt qualificat, Joan el Baptista. En el marc d'un segon dia simbòlic, «l'endemà», Joan ha discernit clarament, entre els milers i milers que venien a fer-se batejar per ell, i «veu en Jesús que ve cap a ell». Per primera vegada entra en escena Jesús (funció de l'article) prenent el mateix nom (en grec) que Josuè, mencionat per primera vegada en el Pentateuc (Ex 17,9.10.13.14) en la batalla de Moisès contra Amalec, l'Enemic per antonomàsia d'Israel. Però el paper que Jesús assumirà, no serà el del seu homònim, que travessà el Jordà i conquerí la terra promesa, sinó a l'inrevés. En efecte, un cop s'hagué batejat, «va pujar immediatament de l'aigua», impel·lit per la força de l'Esperit que el situava en ple desert. El Baptista ha intuït que

era «l'anyell de Déu que treu el pecat del món», del «món» que «no el conegué» quan la Llum veritable estava arribant al món (Jn 1,9). És el món regit pels poderosos de la terra. No es tracta d'un pecat personal, sinó institucional. El Baptista ha discernit que un exdeixeble seu («darrere meu ve un home») li ha passat al davant, «perquè existia abans que jo». I en dona testimoni: «He contemplat l'Esperit com un colom que baixava des del cel i es quedava sobre ell.» Fins aquell moment no sabia qui seria el Messies, però havia rebut un missatge del cel que li deia: «Aquell sobre el qual vegis que baixa l'Esperit i es queda sobre ell, aquest és el qui bateja en Esperit Sant.» I tot seguit ho certifica: «I jo l'he vist i dono testimoni que aquest és l'Elegit de Déu.» Per primera vegada en la història de la humanitat, l'Esperit de Déu ha pogut trobar repòs en un home de carn i ossos com nosaltres i ha pogut «quedar-se sobre ell».

JOSEP RIUS-CAMPS
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

El llibre de Judit està ple de referències històriques, però és un llibre històric?

El llibre de Judit conté nombroses referències històriques i geogràfiques que ajuden a situar-lo en context palestinenc. Una lectura acurada revela que hi ha elements que no acaben d'encaixar-hi.

L'inici del relat, per exemple, ens situa en l'any 12è del regnat de Nabucodonosor, rei dels assiris, però aquest no va ser rei d'Assíria, sinó de l'Imperi Neobabiloni (605-562 aC). Les seves campanyes sobre territori de Judea van suposar-ne la conquesta, la destrucció del Temple i la deportació de la població a Babilònia, marcant l'inici de l'època de l'Exili. A més, Nínive va ser destruïda l'any 612 aC, per tant, uns anys abans del seu accés al tron. En el text, Nabucodonosor lluita contra Arfaxad, figura que històricament no s'ha identificat, i conquereix Ecbàtana, ciutat que va ser conquerida per Cir, rei de Pèrsia (544 aC).

La descripció geogràfica també juga entre una clara localització com Samaria, Jericó o Jerusalem, i l'absència d'ella com Conà, Belmain o la pròpia Betúlia on s'esdevindrà la història de Judit.

En el text hi ha un joc ambigu entre realitat i ficció narrativa, entre precisió i difuminació, fet de manera expressa i que ens parla del moment històric en què el text va posar-se per escrit (segle II aC). D'una banda, l'ambigüitat serveix per parlar veladament del poder selèucida que està oprimint el poble i que vol aniquilar-ne la cultura i la religió, encarnat per Nabucodonosor i Holofernes. De l'altra, contribueix a centrar el focus en el missatge del relat, on fidelitat i esperança queden entrelaçades amb l'experiència de Déu sempre present, acompanyant i guiant el seu poble a través de Judit, que es converteix en model de seguiment.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II de durant l'any

Lectura primera

Is 49,3.5-6

*T'he fet llum de tots els pobles
perquè la nova salvació
arribi d'un cap a l'altre de la terra*

Lectura del llibre d'Isaïes:

El Senyor em digué: «Ets el meu servent, Israel, estic orgullós de tu.» El Senyor m'ha format des del si de la mare perquè fos el seu servent i fes tornar el poble de Jacob, li reunís el poble d'Israel; m'he sentit honorat davant el Senyor, i el meu Déu ha estat la meva glòria; però ara ell em diu: «És massa poc que siguis el meu servent per restablir les tribus de Jacob i fer tornar els supervivents d'Israel; t'he fet llum de tots els pobles perquè la nova salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.»

Al·leluia

Jn 1,14a,12a

*El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres
el seu tabernacle.
A tots els qui l'han rebut,
els concedeix poder ser fills de Déu.*

Salm responsorial

39

Tenia posada l'esperança en el Senyor, i ell, inclinant-se cap a mi, ha inspirat als meus llavis un càntic nou, un himne de lloança al nostre Déu.

*R. Aquí em teniu: Déu meu,
vull fer la vostra voluntat.*

Però vós no voleu oblacions ni sacrificis, i m'heu parlat a cau d'orella; no exigeu l'holocaust ni l'expiació. **R.**

Per això us dic:
«Aquí em teniu:
com està escrit de mi en el llibre,
Déu meu, vull fer la vostra voluntat,
guardo la vostra llei al fons del cor.» **R.**

Anuncio amb goig la salvació davant el poble en dia de gran festa.
No puc deixar d'anunciar-la, ho sabeu prou, Senyor. **R.**

Evangelí

Jn 1,29-34

*Mireu l'anyell de Déu,
que pren damunt seu el pecat del món*

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Joan veié que Jesús venia i digué: «Mireu l'anyell de Déu, que pren damunt seu el pecat del món. És aquell de qui jo deia: Després de mi ve un home que m'ha

Lectura segona

1Co 1,1-3

*Us desitjo la gràcia i la pau de Déu,
el nostre Pare,
i de Jesucrist, el Senyor*

Lectura la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Pau, que per voler de Déu ha estat cridat a ser apòstol de Jesucrist, i el seu germà Sòstenes, a la comunitat de Déu que és a Corint, als santificats en Jesucrist, cridats a ser-li consagrats, en unió amb tots els qui pertot arreu invoquen el nom de Jesucrist, el nostre Senyor i el d'ells. Us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor.

passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia. Jo no sabia qui era, però vaig venir a batejar amb aigua perquè ell es manifestés a Israel.» Després Joan testificà: «He vist que l'Esperit baixava del cel com un colom i es posava damunt d'ell. Jo no sabia qui era, però el qui m'envià a batejar amb aigua em digué: "Aquell sobre el qual veuràs que l'Esperit baixa i es posa és el qui bateja amb l'Esperit Sant." Jo ho he vist, i dono testimoni que aquest és el Fill de Déu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Gener

15. DIUMENGE

Diumenge II de durant l'any, Verd.
Lectures: Isaïes 49,3.5-6 / Salm 39 / 1 Corintis 1,1-3 / Joan 1,29-34
SANTORAL: Efisi, mr.; Francesc Fernández Capillas, prev. i mr.; Habacuc i Miquees, prof.; Maur i Plàcid, ab.; Pau, erm.; Secundina, vg. i mr.

16. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 5,1-10 / Salm 109 / Marc 2,18-22
SANTORAL: Berard, prev. i mr.; Fulgenci, b.; Marcel I, p. i mr.; Priscil·la.

17. DIMARTS

Sant Antoni (MO), *Blanc.* Lectures: Hebreus 6,10-20 / Salm 110 / Marc 2,23-28
SANTORAL: Antoni, ab.; Leonil·la, mr.; Rosalina de Vilanova, rel.; beat Teresi Olivelli, mr.

18. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 7,1-3.15-17 / Salm 109 / Marc 3,1-6. Tortosa: **Sant Ildefons** (MO), *Blanc.* Ur-

gell: **Sant Jaume Hilari Barbal** (ML), *Vermell.*

Margarida d'Hongria, rel.; Prisca, mr.; Vicenta-Maria López Vicuña, rel. i fund.; Volusià, b.

19. DIJOUS

Santa Agnès (MO), *Vermell.* Lectures: Hebreus 7,25-8,6 / Salm 39 / Marc 3,7-12
SANTORAL: Canut, rei; Gumersind i Serveu, mr.; beat Jaume de Sales i comp., mr.; Màrius, Marta, Audifaç i Àbac, mr.; Pia i Germana, mr.

20. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Hebreus 8,6-13 / Salm 84 / Marc 3,13-19. O bé: **Sant Fabià** (ML), *Vermell*; **Sant Sebastià** (ML), *Vermell.*
SANTORAL: Enric d'Uppsala, b. i mr.; Eutimi, ab.; Lleó el Gran, p.

21. DISSABTE

Sants Fructuós, Auguri i Eulogi (S), *Vermell.* Lectures: Hebreus 10,32-36 / Salm 33 / Joan 17,11b-19
SANTORAL: beata Josepa Maria de Santa Agnès, rel.

El Sant 17 GENER

Sant Antoni abat

Alguns sants dels primers segles de seguida van gaudir d'una gran devoció que s'ha mantingut al llarg del temps fins avui. Sovint es tractava de màrtirs o bé d'anacoretas, presentats com a models perfectes de vida cristiana. Aquest és el cas de sant Antoni abat (c. 250 - c. 350), considerat l'iniciador del monaquisme a Egipte.

Segons recull sant Atanasi en la biografia que en va escriure, Antoni era un jove d'Alexandria que en sentir un diumenge la predicació de l'Evangeli, va vendre tots els béns i es va retirar a la solitud del desert. La vida de pregària i dejuni que portava va atraure molts cristians, que li demanaven consell espiritual i fins i tot imitaven la seva manera de viure. Finalment va acabar fundant una primera comunitat monàstica amb els seus deixebles. Sant Antoni va predicar contra les heretgies i sobretot va mantenir una batalla personal contra el dimoni i totes les seves temptacions. La llegenda afirma que predicava a les bèsties, les alimentava i les guaria, raó per la qual se'l considera el protector dels animals domèstics. La seva festa està molt arrelada a casa nostra, i compta amb tota mena de tradicions i costums populars, sobretot relacionats amb la pagesia i la ramaderia.

A punt per reprendre el temps de durant l'any

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

La festa del Baptisme del Senyor actua com una mena de «frontissa» litúrgica. La considerem, d'una banda, cloenda de Nadal i, de l'altra, una mena de diumenge primer de durant l'any, encara que mai no li donem aquest nom, justament perquè té aquest doble caràcter. Encara ens vincula, com una segona Epifania, a la celebració del Nadal. Ja no és el reconeixement dels mags d'Orient, sinó pròpiament el de l'Esperit de Déu: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut.» I així comença Jesús la seva vida pública.

Aquesta manifestació de Déu a l'inici del camí de Jesús és tan important que en el diumenge segon de durant l'any les lectures de l'evangeli insisteixen en la mateixa línia. La narració de l'evangeli de Mateu (som en el cicle A) de diumenge passat s'interromp amb un fragment del de l'evangelista Joan, que ofereix dues imatges teològiques potents sobre la figura de Jesús: «Mireu l'Anyell de Déu, el qui lleva el pecat del món», i una segona en què es retorna a l'episodi del baptisme, amb les paraules de Joan Baptista, que es presenta com a testimoni: «Jo ho he vist, i dono testimoni que aquest és el Fill de Déu.»

En els cicles B (evangeli de Marc) i C (evangeli de Lluc), també s'introdueix, aquest segon diumenge, un fragment de Joan, que remarca, de maneres diferents, la singularitat i la filiació de Jesús.

En el cicle B, el Baptista torna a assenyalar Jesús com l'Anyell de Déu (Joan 1,35-42). El cicle C ofereix un altre signe primerenc de la relació estreta de Jesús amb Déu i de la seva capacitat de trencar les nostres expectatives: les noces de Canà (Joan 2,1-12), que són vistes en l'antífona del Càntic de Maria de les segones vespres del dia de Reis com una tercera Epifania: «Celebrem un dia santificat per tres miracles: avui, l'estel va guiar els mags al pessebre; avui, a les noces, l'aigua fou convertida en vi; avui, Crist, per salvar-nos, volgué ser batejat per Joan en el Jordà, al·leluia.»

Les tres lectures d'aquest diumenge segon d'enguany mantenen un altre signe unitari de caràcter inequívocament messiànic: la universalitat. El Fill de Déu, el seu Servent, ha vingut per a tothom, no només per al poble d'Israel. Isaïes diu: «T'he fet llum de tots els pobles perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.» I Pau, en la seva lletra als Corintis, insisteix també en la «unió amb tots els qui pertot arreu invoquen el nom de Jesucrist, el nostre Senyor i el d'ells.»

Una unió i una universalitat, per cert, que ens ajudaran a celebrar la Setmana per la Unitat dels Cristians, del 18 al 25 de gener. Preguar junts i reconèixer tot allò que tenim en comú com a seguidors de Jesús i constructors del seu Regne ajuda sens dubte a fer brillar la seva llum entre els nostres veïns.

«El referent d'amor és Jesús de Natzaret en totes les seves dimensions»

Álvaro Lobo, sj, és autor del llibre «Soltar lastre»

MAC

«Aquest llibre pretén ajudar el lector a descobrir què vol dir realment viure més i millor»

Álvaro Lobo Arranz és jesuïta. Ha estudiat Infermeria i Antropologia. Ha treballat durant diversos anys en sanitat i educació. Participa en la coordinació de diferents projectes de pastoral de la Companyia de Jesús, especialment a escoles i a la web PastoralSJ. És coautor de treballs literaris com ara *Más que salud. Cinco claves de espiritualidad ignaciana para ayudar en la enfermedad* (2019), d'Editorial Sal Terrae, i *Ignacio de Loyola: En buena compañía* (2019), d'Ediciones Mensajero. Acaba d'aparèixer el seu llibre *Soltar lastre*, d'Ediciones Mensajero, del Grupo de Comunicación Loyola.

En un món en què se'ns convida contínuament a «deixar anar llast», tu aconselles el contrari en el llibre. Per què?

Efectivament, el món va molt ràpid i genera una força centrífuga que trenca lligams perquè puguem anar més ràpid. Això s'esdevé a tots els nivells: familiar, econòmic, social, polític... El llast té un altre rol. És cert que és més pesat, però també aporta estabilitat a l'embarcació. Quan tot va bé no passa res, el problema sorgeix quan arriba l'onatge...

Afirmes que aquest volum té com a objectiu ser «un cant a la vida».

Aquest llibre, de la mateixa manera que la col·lecció que inaugura, Nocturlabio, pretén ajudar el lector a viure més de debò. A descobrir què vol dir realment viure més i millor. Tot plegat, amb més profunditat.

L'ésser humà es troba avui dia molt desorientat des del punt de

vista existencial. Hem de recuperar la brúixola a la nostra vida?

Totalment. Si ens n'adonem, cada cop es parla menys del sentit de la vida. Això és quelcom propi de la tradició cristiana, però també d'autors més recents com Viktor Frankl o el mateix Aristòtil. I quan desapareix de la nostra vida, sorgeix un cert buit o, el que és pitjor, es busca en altres realitats que no sadollen. El sentit ens fa sortir de nosaltres mateixos, ens fa millors, ens llança al món, ens fa estimar més i millor.

Oblidem sovint que som creats «per amor i per estimar». Una proposta que s'exemplifica en la vida i el missatge de Jesús de Natzaret.

Sens dubte. Oblidar la nostra condició de creatures té les seves conseqüències, atès que podem esdevenir petits depredadors de la realitat que ens envolta. Viure en clau d'amor ens ubica d'una altra manera. Evidentment, el referent d'amor és Jesús de Natzaret en totes les seves dimensions.

Sense esperança en la resurrecció, comentes que «seria molt complicat comprendre la realitat».

La resurrecció és el punt de fuga des d'on es construeix la realitat. Si l'esperança en el futur desapareix, per què fem les coses? Tenir esperança en la resurrecció comporta creure en el futur, i la majoria de les coses les fem pensant en el futur.

Valors com el compromís o la misericòrdia han quedat relegats a un segon terme. Com recuperar-los?

Quina gran pregunta. Segons el meu parer, comporta una mirada menys desconstruïda de la realitat. Per exemple, el compromís s'obli-

«La resurrecció és el punt de fuga des d'on es construeix la realitat»

da perquè tan sols ens quedem amb una part de la llibertat, i el compromís n'és una. En el cas de la misericòrdia, ara només ens quedem amb l'empatia, i el bon samarità no tan sols pren les emocions, abraça les nafres i la persona en tota la seva realitat. Cal no confondre conceptes.

¿Quins elements poden ajudar-nos a conjuar el verb «existir»?

És evident que hi ha una part antropològica que passa per la llibertat, el bé, l'esperança o el sentit. Això sempre hi és. En el nostre món d'avui, crec que hem de posar l'accent en la consciència, en la bellesa i en la veritat.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Mn. Josep Maria Fabró, sempre al costat dels preferits de Jesús

XAVIER RODRÍGUEZ CALLAO, SJ
Capellania catòlica C.P. Brians 2

No fa massa anys que conec Mn. Josep Maria Fabró, deu anys potser, quan coincidíem a les reunions de voluntaris del Centre Penitenciari Lledoners a la parròquia de Navarcles. Des del primer moment vaig notar que no era un capellà que fes olor de sagristia. Impressionava la tendresa, humilitat i pau acollidora que, amb naturalitat, traspuava la seva persona quan el tractaves personalment. Malgrat això, també veia en ell un home amb caràcter, temperament i conviccions fermes. Basades en l'Evangeli de Jesús i en el Concili Vaticà II.

El Concili Vaticà II va marcar la seva vida presbiteral i pastoral. Va ser un capellà obrer. Sabia combinar la vida espiritual amb el servei pastoral a la parròquia i el treball a la fàbrica. Treball, per i amb els més pobres, que va malmetre la seva salut fins arribar a afeccions respiratòries greus que no va poder superar el 27 de desembre passat, quan tots els interns difunts de les presons, que ell havia estimat i consolat, li van obrir, definitivament les portes del Cel.

Dedicat a la pastoral penitenciària des de l'any 1991 fins a la pandèmia del 2020. La seva tasca social, pastoral i parroquial anava omplint-se d'una militància ferma i carregada d'estimació pels seus «feligresos», creients o no creients. No engreixava les ovelles de la pleta, sinó que

sortia, de presó en presó, a cercar les ovelles «presumiblement» perdudes. Aquest estil de ser prevere crea sovint certs problemes... Calia, doncs, assumir-los i estar al costat dels preferits de Jesús, que també va ser empresonat i condemnat.

El papa Francesc diu sovint que el pastor ha de fer olor d'ovella. Tot i seguint aquesta comparança, puc assegurar que mossèn Fabró no feia olor d'encens. En tot cas, com molts dels seus feligresos, i pel fet d'estar a prop i molt a prop d'ells, feia «olor de porro».

Aquest acompanyament radical dels interns, aquest ser crític i fidel alhora, va fer que es guanyés el respecte i el reconeixement dels treballadors de Can Brians, dels funcionaris i, per descomptat, dels interns. Interns que, a la darrera Missa del Gall de dissabte dia 24, van pregar per ell, que tant l'estimaven i admiraven.

La seva obra continuarà a la Llar d'Acollida que, a Martorell mateix, ofereix aixopluc a interns que surten de permís, de tercer grau o en llibertat definitiva.

Edmund Burke diu que perquè el món vagi malament només cal que les «bones persones» no facin res. Mossèn Fabró ha dedicat molt de temps, amor, fe i energia perquè el Regne de Déu sigui, avui, una mica més a prop nostre. Donem-ne gràcies a Déu.

El Concili Vaticà II va marcar la seva vida presbiteral i pastoral

Una persona entregada als interns

MIGUEL ÀNGEL JIMÉNEZ COLÁS

Diaca permanent de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat Centre penitenciari Brians 1

Estimava els interns i lluitava perquè poguessin deixar enrere un passat i unes circumstàncies que llastaven les seves vides

Vaig conèixer mossèn Fabró el març de l'any 2010, quan des del bisbat de Sant Feliu de Llobregat em van encomanar, com a diaca permanent, que coordinés el voluntariat del centre penitenciari Brians 1 que ell havia atès fins aquell moment. Com que jo no tenia cap experiència en pastoral penitenciària, vaig demanar el seu assessorament. Molts dels seus consells van ser valuosos per a la tasca que m'esperava, però la frase més significativa que sempre recordaré de la nostra conversa i que sovint em repeteixo a mi mateix és «això de la presó enganxa».

Moltes vegades he pensat que tenia molta raó: l'acompanyament a persones que ho han perdut tot, moltes vegades fins i tot la pròpia dignitat, «enganxa». Ell hi estava «enganxat». Mossèn Fabró era una persona entregada als interns, sempre

proper a ells i disposat a ajudar-los en tot, malgrat que això li pogués fins i tot causar problemes amb la direcció del centre.

Sens dubte era una persona amb el seu caràcter i la seva manera de fer particular, però tenia un do i una gràcia molt especial en el tracte amb les persones. Es feia estimar per tothom: interns, funcionaris, administració i familiars dels interns. Tot el voluntariat, els interns i els funcionaris parlaven molt i molt bé de mossèn Fabró; els interns sempre preguntaven per ell, o em donaven cartes perquè els hi fes arribar.

Estimava els interns i lluitava perquè poguessin deixar enrere un passat i unes circumstàncies que llastaven les seves vides. Prova d'això era la casa que va obrir a Martorell per acollir els interns que no tenien on anar després de la sortida en llibertat, casa que subsisteix amb les aportacions que rebia de les persones conegudes.

El poc temps que vaig estar amb ell va ser molt important per aprendre pel seu tarannà com apropar-se a persones que sovint han perdut tota esperança. Persona propera, després, sempre atenta a les necessitats dels interns, oferint tot el que tenia.

Mossèn Fabró i el pare Manel són dues de les persones que més he sentit anomenar a la presó. Dues grans persones que van fer de les benaurances la seva vida, portadores d'esperança en un espai de foscor, que predicaven el Regne de Déu amb l'exemple. Comparteixen ara junts al cel la glòria dels benaurats i la llum que la seva vida ens aporta ens pot fer molt de bé, tant com ells en van fer als centres penitenciaris on van estar.

Mn. Josep M. Fabró en una entrevista a La Sexta.

Postals des d'Andalusia

Decàleg final d'un emèrit

L'adeu multitudinari al papa emèrit Benet XVI ha ressonat amb força al món catòlic i a les entranyes de la humanitat. Va ser, sens dubte, l'admiració i l'emoció, l'estimació i el respecte, la gratitud embolcallada en l'esperança cap al millor teòleg del segle XXI i, per tant, un dels intel·lectuals de referència en el món actual més enllà de les fronteres del fet religiós.

Les catedrals andaluses, amb els seus pastors al capdavant, igual que arreu d'Espanya, han celebrat funerals solemnes pel descans etern del papa emèrit Benet XVI, glossant-ne la persona, els ensenyaments i el testimoni, en haver estat tot un exemple d'humilitat i senzillesa en la vellesa, alhora que haver estat un col·laborador fidel i lleial de Francesc, en un context inèdit de convivència entre dos Papes en la cúspide de la fe.

A correcció, podem confeccionar un decàleg amb alguns dels seus ensenyaments més bonics: primer, «jo soc un llaurador en la vinya del Senyor»; segon, «es comença a ser cristià per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona»; tercer, «Jesucrist ens ha portat Déu»; quart, «el nostre Déu no és Déu llunyà, intocable, sinó que té un cor»; cinquè, «Déu té cura personalment de tu, de nosaltres»; sisè, «Déu em coneix, m'estima i es preocupa per mi»; setè, «l'home necessita Déu»; vuitè, «quan ja ningú no m'escolta, Déu encara m'escolta»; novè, «qui prega mai no està totalment sol»; desè, «un món sense Déu és un món sense esperança».

Aquest decàleg del Papa emèrit és un «regal preciós» per a la nostra agenda nova.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Descansi en pau

Hi ha persones que moren amb una gran pau perquè han viscut en pau amb elles mateixes i donant un sentit a la seva existència. Benet XVI es va sentir un humil servidor a la vinya del Senyor quan era un home profund i culte com pocs, senzill i alegre dins del seu desig de passar ocult. Mai no va ambicionar més que dedicar-se a escriure amb i sobre Déu, va voler ser un bon sacerdot i després bisbe i no aspirava a ser Papa, però quan li va caure aquest càrrec no va fugir d'ell, fins que va tenir clar que les seves forces físiques eren impediment per complir la seva missió.

Ara ja pot descansar en pau i li agraeixo el seu exemple de vida i de mort i li demano que continuï vetllant per l'Església des del cel, des d'on ja segur és. *Requiescant in pace. Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace.* Ara, Senyor, segons la teva promesa, pots deixar el teu servent anar-se'n en pau.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ

Homenatge a Benet XVI

Fe i raó com a centre d'una vida: pensar i repensar, pregar, preguntar, viure en el límit on la Paraula crepita, crea, crema, impregnar-se de transparència i de silenci al llindar de la immensitat del misteri.

Quin gust abandonar-se a aquest centre!
Amor, Creació, Salvació, Do, Gràcia, on l'existència brilla, l'altre és germà,
la història aspira a la justícia,

la fe dona forces,
i Déu és a prop nostre.

Però quin cansament,
la inèrcia del món,
la falta d'amor, els horitzons res-
closos, cúries àvides de poder,
fidels apàtics, jerarquies,
intrigues, escàndols i febleses!

I Déu, que no interessa?
I Déu, que no trasbalsa?
I Déu, que no enamora?

Que cansat és pregar
pel món des del poder,
des de la fatiga,
des de l'extenuada desil·lusió
que allò tan simple, ric, essencial
i lluminós sigui tan poc escoltat,
tan poc seguit, tan poc
transformat en centre de la vida!

Déu: tan per sobre de l'Església
i tan al cor de l'Església,
tan al centre del món i tan des-
bordant sobre el món:
Deus caritas est, Déu és Amor,
l'expressió que més escau
per dir de Déu alguna cosa,
si alguna cosa n'hem de dir per
compartir-lo i celebrar-lo.

I deixar-ho tot per entrar
en la Seva mirada,
des de la lleugeresa,
des de la llibertat,
des de l'enamorament de la raó,
malgrat la minva de totes les
altres forces,
en una espera serena de la Seva
eterna plenitud.

DAVID JOU

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

La indústria espacial va creixent a un ritme accelerat.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Contaminació atmosfèrica causada pels coets espacials

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

A través d'un article de la revista *Investigación y Ciencia*, signat per dos científics americans, Martin N. Ross i Leonard David, ens hem assabentat del perill que suposa, per la seva acció contaminant, l'augment de llançaments a l'espai d'artefactes que es posen en òrbita. La indústria espacial va creixent a un ritme accelerat, ja que, a més del que era fins fa poc només competència dels estats, ara ja respon també a inversions de moltes empreses del sector privat. Cal tenir en compte el que comporta aquest creixement industrial.

Se'ns exposa en aquest article que generalment es diu que no cal almar-se gaire perquè molt més contaminants són els avions, ja que els coets que es llancen actualment només cremen un 0,1 per cent del que origina el problema ambiental que comporta l'aviació. Però dient això no es considera tot el que hi passa. I és que hi cal afegir que les emissions dels coets produeixen, a més, unes alteracions atmosfèriques totalment distintes, que també cal tenir molt en compte. Concretament, en els motors es fa la producció del perclorat d'amoni, el qual, per contenir

clor, amenaça la capa d'ozó. Aquesta capa protegeix el nostre planeta de les radiacions nocives. Potser recordareu la campanya que s'hagué de fer contra l'ús dels clorofluocarbonats, que alteraven la capa d'ozó per culpa del clor, com us vam explicar fa temps en aquesta mateixa pàgina. Però encara hi ha més: les partícules d'alúmina i el sutge, que es formen en els gasos d'escapada en cada llançament, constitueixen una contaminació que no s'acaba quan el coet deixa l'atmosfera, sinó que s'hi queda i actua. En la dècada del 1990 es va descobrir que en la superfície d'aquestes partícules es produeixen reaccions químiques que també són destructores de la capa d'ozó. Per això, el 2018 l'Organització Meteorològica Mundial assenyala que és justificat realitzar-hi més investigacions.

Els autors de l'article conclouen, doncs, que resulta urgent caracteritzar millor aquesta contaminació amb les seves repercussions ambientals per tal d'avaluar la sostenibilitat del sector espacial. Cosa que no cal dir que també nosaltres veiem, pel que se'ns ha dit, que cal fer.

TRADICIONS REMEIERES

La xufla és de bon nodriment

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

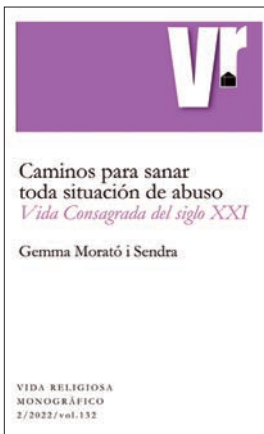
Els estudiosos de la història de l'alimentació han volgut assenyalar que la xufla (llat., *Cyperus esculentus*; cast., *chufa*) és un tubercle de gust dolç originari d'Egipte que els francesos en diuen «castanya de terra». Aquest tubercle és molt oliós i la seva grandària és, aproximadament, com la d'un cigró, amb un color groguenc per fora i blanc per dins, i s'usa per preparar una beguda molt refrescant i alimentosa anomenada orxata. El conreu de la xufla té una destacada importància a l'Horta de València, on, en el mes de juny, quan comença l'estiu, els hortolans llauren la terra i planten les xufles fent uns muntets de terra que reguen cada quinze dies. En començar la tardor, arribats al mes d'octubre, les xufles ja les poden collir i, una volta arrencades de la terra, es garbellen i es netegen amb l'aigua de la sèquia i hom les posa a eixugar al sol.

Més enllà de la tradicional orxata de xufla, aquest tubercle, en temps recents, ha estat elogiat pels dietistes, ja que és una font de minerals (principalment de magnesi, potassi i també de ferro, fòsfor i calci), de vitamines, amb nombroses propietats antioxidants molt beneficioses per a l'organisme, ja que contribueixen a eliminar les toxines i amb un alt contingut de fibra que és molt beneficiosa per regular el trànsit intestinal. A més, les xufles són una important font d'energia que li ve atorgada per la complexitat harmoniosa dels seus sucres, essent, també, una font quasi inesgotable de proteïna vegetal. Finalment, les xufles són un bon protector del sistema immunològic, ja que enforteixen el nostre organisme davant dels virus i bacteris. A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, sobre les nombroses propietats del caqui.

Flickr / Sylvain Poitras

Aquest tubercle és una font de minerals i de vitamines, amb moltes propietats antioxidants.

GEMMA MORATÓ I SENDRA

Caminos para sanar toda situación de abuso

Revista «Vida Religiosa»,
2022, 112 pàg.

En aquest monogràfic, sor Gemma Morató, dominica de la Presentació i teòloga moral, analitza els abusos de poder o de consciència a la vida religiosa, una qüestió poc coneguda. Per deixar de patir o evitar aquests abusos, proposa algunes claus essencials, com cercar la veritat i apostar per la humanitat.

FERRAN ESPAÑA CUCARELLA

¡Amado hasta el extremo!

Editorial San Pablo, 2022, 152 pàg.

Aquest volum recull dos anys de la vida de l'autor. A un esdeveniment extraordinari a Medjugorje, que va canviar la seva vida, s'hi va afegir el diagnòstic d'un càncer limfàtic. El seu testimoni no és només una història de malaltia, de superació o d'esperança, sinó sobretot una autèntica història d'amor.

Llibres més
venuts el mes
de DESEMBRE

THEODOR KALLIFATIDES

Amor i enyorança
Galàxia Gutenberg

NÚRIA ORTÍN MARTÍNEZ

Condemnes compartides
Editorial Claret

JUANJO FERNÁNDEZ SOLA

*Contes del mestre Azenyat
per a educadors*
Editorial Claret

+claret

ANDREU CARRANZA

La tumba de l'Ebre

Columna Edicions, 2022, 480 pàg.

En esclatar la guerra civil del 1936, en Cinto, un jove de Tortosa a punt d'entrar al seminari, és captat per un capítost de la FAI-CNT. Casualment empresona el capellà arxiver, que té tota la informació sobre el valuós tresor del papa Luna. El xicot formarà part de l'escorta del tresor, juntament amb un guàrdia d'assalt.

AKI SHIMAZAKI

Lluna plena

Editorial Empúries, 2022, 144 pàg.

En Tetsuo i la Fujiko Niré viuen en una residència per a gent gran des de que, uns anys abans, la Fujiko va començar a mostrar símptomes de la malaltia d'Alzheimer. Van unir els seus destins fa més de quaranta anys, van fundar una família i han viscut junts una vida tranquil·la. Un matí, la Fujiko no reconeix el seu marit...

CRÍTICA DE CINEMA

JOSAN MONTULL

Salesià

EL PEOR VECINO DEL MUNDO

DIRECCIÓ: Marc Forster

GUIÓ: David Magee

MÚSICA: Thomas Newman

REPARTIMENT: Tom Hanks,

Mariana Treviño, Manuel

García-Rulfo, Rachel Keller,

Cameron Britton,

EUA, 2022

Tornar a viure

Otto Anderson (Tom Hanks) és un vidu malhumorat i obstinat. Jubilat de fa poc, es passa la vida controlant que, al seu carrer, tothom compleixi les normes de circulació, d'ordre i de neteja. Tot aquest control el fa de manera obsessiva i solitària, manifestant una actitud permanentment agressiva i antisocial.

Un dia una alegre i jove família hispana es trasllada a la casa del costat, l'Otto ensopega amb l'espavilada, i molt embarassada, Marisol, cosa que condueix a una molt improbable amistat que desgavellarà el seu món.

El film l'encerta en anar-nos revelant a poc a poc la història de l'Otto i els motius que l'han portat a aquesta tristesa i amargor. La seva història d'amor i fidelitat va apareixent a poc a poc en els records del protagonista. L'espectador va descobrint que, darrere de l'insuportable caràcter d'aquest insuportable veí, hi ha una història d'afflicció que necessita ser compresa. Amb freqüència visita la tomba de la seva esposa, Sonya, i li va explicant les novetats.

La relació amb la nova família, com no podia ser d'altra manera, fa que l'Otto comenci a mirar el món amb uns altres ulls. A poc a poc va

descobrint la bondat de les persones, la dignitat de cada veí, la necessitat de perdonar i perdonar-se, la bellesa de la vida i la donació.

La pel·lícula es deixa veure de bon grat des de l'inici. El to de comèdia és certament divertit. A mesura que avança el metratge, el film es va tornant més profund i emotiu, però no desentona amb el que s'ha vist fins aleshores.

Però si hi ha alguna cosa memorable és l'actuació de Tom Hanks, que crea un personatge ric en matisos amb una gesticulació tan controlada com eficaç. Aquesta actuació està secundada extraordinàriament per Mariana Treviño, que dona vida a la nova veïna Marisol, l'extravertida, esbojarrada, bona mare i esposa, que irromp en la vida de l'Otto com un remolí i li capgirarà la tristesa fent que exterioritzi tot el dolor que el consumeix per dins.

El peor vecino del mundo és un autèntic cant a la vida, la família i el bon veïnatge. El missatge és molt clar, només podem canviar i ser feliços si ens entreguem generosament als altres. Una bellíssima història de redempció, gens embafadora. Després d'haver-la vist, l'espectador surt desitjós de ser més bona persona.

AMB BON HUMOR

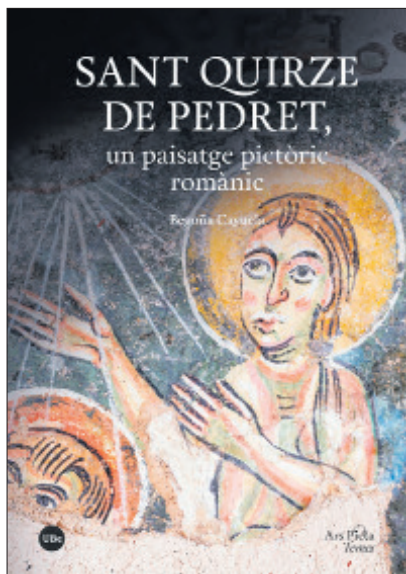

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxi

Paisatge pictòric romànic

BEGOÑA CAYUELA

Amb la col·laboració de Roser Pinyol
Sant Quirze de Pedret, un paisatge pictòric romànic
Edicions de la Universitat de Barcelona, 2022, 339 pàg.

Amb la publicació d'aquesta monografia, impulsada per les Edicions de la Universitat de Barcelona, s'aporta una nova interpretació iconogràfica sobre la impressionant decoració pictòrica dels murs de Sant Quirze de Pedret, al Berguedà, que podem qualificar com un dels principals monuments del romànic català. Els murs foren decorats en dues campanyes pictòriques successives, una de pre-romànica i una altra de romànica. Actualment les pintures es conserven repartides entre diferents institucions museístiques de casa nostra i, per aquesta raó, les autores expliquen el procés del descobriment de les pintures, la seva extracció i la posterior dispersió de les pintures romàniques de Pedret, ja que foren traslladades a Barcelona el 1921 i a Solsona el 1937.

Aquesta fragmentació, dispersió i mutilacions dificulta una mirada de conjunt de les pintures romàniques de Sant Quirze de Pedret, un repte que miren d'afrontar les autores d'aquesta monografia amb l'aportació de propostes plausibles que ens permeten de plantejar una visió renovada sobre aquestes pintures murals. La present monografia compta, doncs, amb un capítol complementari, on s'explica el procés de les intervencions de conservació de la decoració mural de l'església, elaborat a càrrec de Roser Piñol, que descriu el procés d'arrencament i d'instal·lació museística (pàg. 37-72).

Al llarg del llibre també es tracta sobre el recorregut històric de l'evolució en l'espai i en el temps de Sant Quirze de Pedret amb la descripció arquitectònica de l'edifici, que no sempre ha comptat amb tres naus. Un apartat específic es dedica a analitzar la decoració pictòrica romànica de l'església amb una reconstrucció dels itineraris visuals. La monografia es clou amb un epíleg que descriu el paisatge i l'antiga xarxa pirinenca de comunicació i d'intercanvis artístics. Valuosa i significativa aportació a la història de l'art romànic.

RAUXA

Joseph Ratzinger

De tothom se'n pot fer una caricatura. En el cas de Joseph Ratzinger resultava fàcil encasellar-lo com a cristià conservador i ortodox, i no es pot negar que aquests qualificatius li esqueien. Tanmateix, al llarg del seu pontificat va sorprendre més d'una vegada partidaris i detractors amb opcions i gestos inesperats. Benet XVI, tenint l'oportunitat d'imposar el propi criteri i voluntat, es va deixar portar per l'Esperit i va permetre que les regnes de l'Església les portés Déu.

Durant el conclave que l'acabarà escollint es repetia que era preferible que el nou Papa no sortís de la cúria romana, perquè se la considerava mancada de mirada universal. I, ves per on, va ser elegit Ratzinger, el curial per excel·lència... Però en el batec de Roma ell hi sabia llegir la respiració de tota l'Església, amb les seves patologies i necessitats. Així, una de les primeres coses que va fer va ser afrontar sense contemplacions el pecat dels abusos sexuals; i d'altra banda, no va tardar a rebre al Vaticà el teòleg Hans Küng, al qual ell mateix havia apartat quan era president de la Congregació per a la Doctrina de la Fe a causa de les seves tesis massa trencadores. Ni una cosa ni l'altra no eren esperables d'un home conservador i de la cúria com ell. Així mateix la seva primera encíclica va ser sorprenent, i en lloc d'un document doctrinal i rigorista, Joseph Ratzinger va escriure un text que parlava d'una cosa que de tan sabuda sempre cal tornar a recordar: que Déu és amor. Benet XVI ens va mostrar que la vida de l'Església no depèn tant de la nostra capacitat i eficàcia a l'hora de planificar i organitzar, com de deixar espai a Déu i disposar-nos perquè parli i actuï a través nostre.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

FUNDACIÓ AJUDANTAJUDAR

El **dimarts 17 de gener**, a les 18.30, conferència de Joan Majó sobre *Un futur amb creixement responsable* en format presencial i en línia. Més informació: tel. 935 321 613.

TAIZÉ

El **dimarts 17 de gener**, a les 20.00, pregària de Taizé a l'església del col·legi Lestonnac (c/ Aragó, 284 - Barcelona).

ECUMENISME

El **dimecres 18 de gener**, a les 19.15, celebració ecumènica a la catedral de Barcelona presidida per Mons. Javier Vilanova.

DOROTHY DAY

El **dijous 19 de gener**, a les 19.00, Teresa Forcades reflexiona sobre *Dorothy Day. La felicitat natural*. Inscripcions: centre@espainterioritatpalau.com.

INTERIORITAT

El **dijous 19 de gener**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco de Barcelona. Més informació: tel. 934 291 803.

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **dissabte 21 de gener**, a les 17.30, concert de Nadal amb la Coral Allegro de Barcelona. Taquilla inversa; el **diumenge 22**, a les 17.00, concert de l'Orquestra Ricercare a benefici de la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

CATECUMENAT

El **diumenge 22 de gener**, a les 10.30, recés de catecúmens al Seminari Martí-Codolar (tel. 620 030 530).

RENOVACIÓ CARISMÀTICA

El **cap de setmana del 28 al 29 de gener**, a la residència salesiana Martí-Codolar de Barcelona, trobada de la Renovació Carismàtica Catòlica en l'Esperit *No tinguis por, perquè soc amb tu (Is 41,10-13)* amb Juan Manuel Martín-Moreno.

Informació per WhatsApp: Sandra Càrdenas (605 374 163) i Carla Costa (657 691 402).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dijous del 2 al 23 de febrer**, a les 19.00, seminari *El valor de la persona al món d'avui* per l'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya (tel. 933 172 338).

Sant Feliu de Llobregat

BÍBLIA

El **divendres 20 de gener**, a les 18.30, sessió *L'Èxode: el naixement del Poble de Déu* amb fra Bernat Folcrà a la sala Mn. Vinyeta de Vilafranca del Penedès.

FORMACIÓ

Els **dissabtes 21 de gener i 4 de febrer**, a les 10.00, curs per a visitadors de malalts *Com s'ha de portar la comunió als malalts?* a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat. Informació: liturgia@bisbatsantfeliu.cat i salut@bisbatsantfeliu.cat

Terrassa

ECUMENISME

El **divendres 20 de gener**, a les 18.00, pregària per la unitat dels cristians a la parròquia de la Puríssima Concepció de Sabadell.

Vic

CAMÍ DE CONTEMPLACIÓ

El **dimecres 18 de gener**, a les 19.00, sessió en línia de la comunitat Camí de Contemplació. Més informació: camidecontemplacio@gmail.com.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els educadors siguin testimonis creïbles ensenyant la fraternitat i ajudant els joves més vulnerables

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana: Jaume Aymar, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Pilar Casals, Fernando Cordero, Carme Escalles, Juanjo Fernández, Victoria García, Antonio Gil, Montse Girbau, Agustín Labrador, Montserrat Martínez, Ignasi Miranda, Josep Miró i Ardèvol, Victòria Molins, Glòria Monés, Gemma Morató, Rodrigo Moreno, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Miguel Àngel Jiménez, Josan Montull, Joan Pallarès-Personat, Francisca Pérez-Madrid, Josep Rius Camps, Xavier Rodríguez, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Eduard Vidal

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - Dipòsit Legal B14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

IGNASI MIRANDA I CARME MUNTÉ

L'Església està fent diferents passos per lluitar contra els abusos. Un d'ells és la posada en marxa de Paradarluz.com, una nova pàgina web enfocada al treball de l'Església a Espanya per a la protecció de menors i la prevenció d'abusos. L'objectiu és oferir llum sobre el que es fa i facilitar el contacte amb les oficines que s'han creat a les diòcesis, les congregacions religioses i altres institucions eclesials. José Gabriel Vera és director de l'Oficina d'Informació de la Conferència Episcopal Espanyola.

Com és l'acollida d'aquest nou espai web?

L'acollida és bona, perquè fa visible una realitat de la vida de l'Església que estava enfosquida, com és la preocupació pels abusos que s'han comès al si de l'Església. És una realitat que, pel fet de ser dolorosa, ha passat oculta i és moment de posar-hi llum.

És una pàgina on les paraules que més ressonen són compromís, transparència, informació, oferiment d'ajuda.

Sí, efectivament, el desig és fer visible quina és la feina que està fent l'Església des d'una preocupació i una prioritat absoluta per les víctimes i les seves famílies. La mateixa Església també ha patit i, d'alguna manera, n'és víctima.

Quin ús es vol donar a aquesta web a nivell pràctic?

Volem que sigui un punt de trobada amb totes les persones que, primer, volen estar informades de com treballa l'Església, i, segon, volen presentar les seves denúncies. Per això, comptem amb una oficina virtual que el que fa és posar-les en contacte amb qualsevol de les oficines que s'han creat a Espanya. Al mateix temps, la pàgina ofereix una mirada vers el futur, en el sentit de fer visible el treball que està fent l'Església de formació i prevenció.

José Gabriel Vera, director de l'Oficina d'Informació de la CEE

«L'Església sempre hi serà per oferir un canal de denúncia contra els abusos»

En el futur continuarà tenint sentit aquesta web?

Sí, sempre tindrà sentit. Encara que el desig de l'Església és que hi hagi zero casos, l'experiència és que en pot sorgir algun. Per tant, l'Església sempre hi serà per oferir aquest canal de denúncia. D'altra banda, aquesta pàgina vol ser pionera en relació amb totes les institucions que treballen amb menors: en l'àmbit de

les escoles, les federacions esportives... Allí on hi hagi un menor, que hi hagi un lloc on se'l pugui protegir. D'aquesta forma, aquesta pàgina és la primera, però segurament no serà l'última que creïn altres associacions i institucions que treballen amb menors. Som conscients que això que ha passat a l'Església està passant en molts altres àmbits, i que no hi ha prou consciència.

DIUMENGE DE LA PARAULA VII SETMANA DE LA BÍBLIA

22 GENER - 28 GENER 2023

US ANUNCIEM
ALLÒ
QUE HEM VIST
I SENTIT

(1Jn 1,3)

www.setmanadelabiblia.cat
setmanadelabiblia@gmail.com

Escola Cristiana
de Catalunya

claret

CPL

ràdio estel

Catalunya
Cristiana